

Božični govor sv. očeta:

Temelji pravičnega miru in reda

Povzemamo in poleg tega vključujemo tisto, kar smo ob drugih prilikah že razložili in podčrtavali tudi sedaj nekateri bistvena načela o mednarodnem redu, ki naj vsem narodom zavarujejo pravičen in trajen mir, ta mir pa naj bo koristen za blagostanje in napredek.

1. V novi ureditvi sveta, ki bo temeljila na moralnih načelih, ne bo mesta za kršenje svobode, nedotakljivosti in varnosti drugih držav, naj bo njihova ozemeljska obsežnost ali njihova sposobnost za obrambo kakršna koli.

Ce je neizogibno, da naj velike države zaradi svojih večjih zmoglosti in zaradi svoje sile nakazujejo pot za ustanovitev gospodarskih skupin med seboj in to manjšim narodom, slabotnim, je vsekakor neizpodbitna kakor za vse — v okviru splošne koristi — pravice teh malih, da se spoštuje njihova svoboda na političnem polju, pravica do uspešnega zavarovanja tiste nevtiralnosti med državami, ki jim gre po najbolj naravnih in mednarodnih pravicah, to je, da se zavaruje njihov gospodarski razvoj, da bodo v pravični meri na svoj način lahko primerno sodelovali pri splošnem blagru, pri stvarni in duhovni sreči lastnega naroda.

2. V novi ureditvi, ki bo temeljila na moralnih načelih, ne bo mesta za odkrito ali zahrbito zatiranje kulturne in jezikovne dediščine narodnih manjšin; ne bo mesta za oviranje in dušenje njihovega gospodarskega razvoja, za omejevanje ali odpravo njihove naravne plodnosti.

Kolikor bolj vestno pristojna državna oblast spoštuje pravice manjšin, tem bolj varno in uspešno more zahtevati od njenih članov lojalno izvajanje državljskih dolžnosti, ki so skupne drugim državljanom.

3. V novi ureditvi sveta, ki bo temeljila na moralnih načelih, ne bo mesta za omejene sebične račune, da bi se kdo polastil gospodarskih virov in blaga, potrebnega vsem, tako da bi države, ki bi jim bila narava manj naklonjena, ostale brez vsega tega.

V tem oziru je tolažba to, da se vidi, kako se uveljavlja potreba udeležbe pri vseh dobrinah sveta tudi pri tistih narodih, ki so pri izvajanju tega načela pripadali vrsti tistih, ki dajajo in ne tistih, ki sprejemajo. V skladu s pravilnostjo pa je, da do te rešitve, ki je odločilna za gospodarstvo sveta, prihaja svet metodično in po stopnjah in to s potrebnimi varščinami, pri tem pa se upošteva pomanjkljivosti in nauki iz preteklosti. Če v bodočem miru to vprašanje ne bo pogumno načeto, tedaj se bo med narodi v njihovih medsebojnih zvezah vsadila korenika bridkih nasprotij in obupnega ljubosumnja, ki bi nazadnje vodilo do novih sporov. Potrebno pa je poudariti, da je ureditev tega vprašanja v tesni zvezi z drugim temeljnim načelom novega reda, o katerem govorimo v naslednji točki.

4. V novi ureditvi sveta, ki bo temeljila na moralnih načelih, ne bo več mesta, ko bodo zadušena najnevarnejša ognjišča za oborožene spopade, za totalno vojno, za nebrzdano tekmo v oboroževanju.

Ne sme se dopustiti, da bi nesreča svetovne vojne s svojim gospodarskim in socialnim razpadom in s svojimi zmotami in zmedami moralnega značaja še tretjič onesrečila človeštvo. Da bi bilo človeštvo še dolgo obvarovano pred tem bičem, je potrebno, da se z vestnostjo in poštenostjo začne in nadaljuje postopno in primerno omejevanje oboroževanja. Prevelika razlika med pretiranim oboroževanjem močnih držav in pomanjkljivim oboroževanjem slabotnih držav ustvarja nevarnost za ohranitev miru med narodi in narekuje, da stopimo na bolj obsežno in urejeno mejo pri proizvajanju in posesti napadalnega orožja.

V skladu z mirom, kako se naj razorožitev izvaja, se naj določijo primerna sredstva, fastna za vse in uspešna, da bi se načelu »pogodbe morale biti spoštovane« (kajti pogodbe je treba upoštevati) vrnila življenjska in moralna funkcija, ki

mu pripada pri pravnih zvezah med državami. To načelo, ki je v preteklosti preživljalo vznemirljive krize in brezprimernosti kršitve, je našlo proti sebi skoraj neozdravljivo nezaupanje med različnimi narodi in različnimi voditelji.

Da bi se medsebojno zaupanje obnovilo, je treba uvesti ustanove, ki si bodo pridobile splošno spoštovanje, te pa naj se posvetijo plemeniti nalogi, bodisi pri zavarovanju iskrenega izvajanja pogodb, bodisi sprožiti po načelih prava in pravice primerne popravke in revizije.

Nič si ne prikrivamo gore težav, ki jih bo treba premagati in prav tako skoraj z nadčloveško silo dobre volje, ki se zahteva na vseh straneh, da bi prišli do srečne ureditve tega vprašanja pri dvojni nalogi, ki je tukaj navedena.

Toda to skupno delo je tako bistveno za trajen mir, da ne sme nič zadrževati odgovornih državkov pri izvajanju in sodelovanju s silami dobre volje, ki gledajo v lepšo bodočnost premaguje boleče spomine nesrečnih poskusov v preteklosti, pri tem pa se ne plaši pred zavestjo, da so za tako delo zahteva velikanski napor.

5. V novi ureditvi sveta, ki bo temeljila na moralnih načelih, ne bo mesta za preganjanje vere in Cerkve.

Iz žive vere v osebnega Boga žari trdna in odurna moralna sila, ki obvešča ves potek življenja; kajti vera ni samo čednost, ampak božja vrata, skozi katera vstopa v tempelj duše in se oblikuje tisti močan in vztrajen značaj, ki ne omahuje pri temeljnih razuma in pravice.

To velja vedno: še bolj bleščeče pa je to, kadar se od državnika, kakor tudi od zadnjega državljanca zahteva najvišji pogum in moralna odločnost, da se obnovi nova Evropa in nov svet na razvalinah, ki jih je svetovni spopad s svojo silovitostjo, s svojim sovraštvom in zaskami orožja nagrmadil.

Kar pa se tiče socialnega vprašanja posebej, ki se bo ob koncu vojne zastavilo z vso ostrino, so naši predhodniki tudi že sami nakazali pravila za njegovo ureditev. Ta pravila pa se bodo mogla izvesti v celoti in bodo mogla roditi poln sad samo tedaj, če se državniki in narodi, delodajalci in delavci preprosto z vero v osebnega Boga, zakonodajalec in sodnika, temu spoznanju pa morajo odgovarjati njihova dejanja.

Kajti nevera, ki se obrača proti Bogu, urejevalcu veselja, je najbolj nevarna sovražnica pravičnega novega reda, vsakdo pa, ki veruje v Boga, je močnejši činitelj in borilec tega novega reda.

Kdor veruje v Kristusa, v njegovo božanstvo, v njegove zakone, v njegovo delo pri ljubezni in v bratstvo med ljudmi, bo prispeval izredno dragocene sestavine za socialno obnovo. Se v večji meri pa bodo to mogli storiti državniki, če dokažejo, da so pripravljeni na široko odprti vrata in olajšati pot Kristusove Cerkve, da svobodno in brez ovir da na razpolago svojo nadnaravno silo za sporazum med narodi in za mir in da s svojim ognjem in s svojo ljubeznijo sodeluje pri ogromnem delu ozdravljenja ran vojne.

Prav za prav je zato nerazumljivo, zakaj in kako v nekaterih pokrajinah mnogo odredb ovira pot poslanstvu krščanske vere, medtem pa se dopušta največja svoboda propagandi, ki jo pobija. Mladino umikajo blagodejnemu vplivu krščanske družine in jo oddaljujejo od Cerkve, vzgajajo jo v duhu, ki je nasproten Kristusu, navajajo jo na načela in delo, ki je protikrščansko, otežujejo in motijo delo Cerkve pri njeni skrbi za duše in pri njenem dobrodelnem delovanju; ne spoznajo in zavračajo moralno, ki sloni na osebnosti in na družbi. Da se vse to in še drugo lahko dogaja med trpljenjem tega časa, je žalosten znak duha, s katerim sovražniki Cerkve nalogajo vernikom obenem z vsemi drugimi ne majhnimi žrtvami ter jim tako nalogajo vznemirljivo težo bridkosti, ki z vso silo teži na njihovo vest.

Bog nam je priča, da enako gorko ljubimo vse narode brez sleherne izjeme. Da bi se izognili tudi videzu, da nas navdihuje kaka pristranost smo si doslej nalagali največjo zadržanost. Toda ukrepi zoper Cerkve in namene, ki jim ti ukrepi služijo, so taki, da se čutimo v imenu resnice dolžni, povedati svojo besedo tudi zaradi tega, da ne bi niti po nesrečnem naključju prišlo do zmede med verniki. (Dolje.)

Gospodarstvo

Važne izpremembe v socialnem zavarovanju

Sprememba mezdnih razredov v socialnem zavarovanju

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal odločbo, po kateri ostanejo dosedanja mezdni razredi v socialnem zavarovanju, kakor so bili odredeni z odredbo ministrstva za socialno politiko in ljudsko zdravje, od 1. novembra dalje od I. do VII. nespremenjeni. Za VIII. razred se določa višina zaslužka na dan od 30,40—39 lir z zavarovano najnižjo mezdo. Na novo sta ustanovljena dva nova razreda, in sicer IX. in X. razred. V IX. razredu je višina zaslužka na dan določena od 48—45,60 lire, zavarovana mezda pa na 38 lir, dočim je v X. razredu višina zaslužka na dan od 45,60 lire navzgor in znaša zavarovana mezda 45,60 lire.

Naredba stopi v veljavnost od 1. decembra dalje.

Kategorizacija hišnih pomočnic (služkinj) in hišnic

Nadalje je Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odredil, da se glede na sedanje razmere spremeni kategorizacija hišnih pomočnic (služkinj) in hišnic, in sicer tako, da se te osebe uvrstijo v II. mezdni razred ne glede na kraj njih zaposlitve in njih dejanski zaslužek, nespremenjena pa ostane opredelitev hišnih pomočnic (služkinj) in hišnic po naredbi bivšega ministrstva za socialno politiko in ljudsko zdravje z dne 3. marca 1941.

Sprememba denarnega ekvivalenta naravnih prejemkov

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je nadalje odredil z veljavnostjo od 1. novembra dalje spremembo tabele denarnega ekvivalenta naravnih prejemkov za socialno zavarovanje, ki je objavljena v Službenem listu z dne 27. decembra.

Razveljavitev kategorizacije stržnega osebja v gostinskih obratih v socialnem zavarovanju

Prejšnje ministrstvo za socialno politiko in ljudsko zdravje je dne 3. marca 1941 določilo kategorizacijo stržnega osebja v gostinskih obratih in menzah v socialnem zavarovanju v razrede, ki ustrezajo višini njih plač v gotovini in naravi. Zdaj je Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino to kategorizacijo razveljavil in se za to osebe določajo mezdni razredi po skupnem znesku plače, ki jo prejemajo v gotovini in naravi, pri čemer se zaračuna povisek 5% na plačo postrežnika, kjer ni ta izrecno odpravljena. Za plačilne natakacije s stalno plačo ali brez nje velja za eno stopnjo višji mezdni razred od razreda drugih natakarijev istega obrata.

Določbe te naredbe, ki je objavljena v Službenem listu z dne 27. decembra, stopijo v veljavo dne 1. januarja 1942.

Novi cenik za brivske in frizerske obrate

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je določil novi maksimalni cenik za brivske in frizerske obrate za občino Ljubljana in ostalo pokrajino. Vsi obrati po vsej pokrajini so razdeljeni v dve kategoriji: I. in II., za katere določijo okrajna načelstva, ozir. v Ljubljani mestno poglavarstvo, kateri obrati spadajo v posamezne kategorije. Pri tem je uvrstiti v I. kategorijo brivske in frizerske obrate, ki so moderno opremljeni, imajo ustrezno osebje, gorko in mrzlo tekočo vodo in druge higijenske naprave, vsi nastali obrati pa pridejo v II. kategorijo.

Cenik je v občini Ljubljana naslednji (prva številka pomeni ceno v obratih I., druga številka pa ceno v obratih II. kategorije):

1. Brivci: brivje brade 2, 1,80; striženje brade 4,20, 3,50; striženje las s škarkami 4,50, 3,75, s strojem 3,20, 2,75; umivanje las 4,80, 4; masaža obraza s kremo 1,20, 1; česanje 1,20, 1; masaža glave z lotionom ali podobno 3,60, 3; uporaba kreme ali alkohola ali kolinske vode 0,50, 0,50; a bon mazi z 20% popustom pri cenah na mesec: dvakrat na teden brivje brade in enkrat striženje las 23, 20; trikrat na teden brivje in enkrat striženje las 32,50, 30,50; štirikrat na teden brivje in enkrat striženje 42, 35; petkrat na teden brivje in enkrat striženje 50,50, 42,50; šestkrat na teden brivje in enkratno striženje 60, 50; naročninska karta za desetkratno brivje brade 24, 20.

2. Frizerji: striženje las 3,90, 3,25; železna ondulacija 6, 5; umivanje las 6,60, 5,50; vodna ondulacija in umivanje las 18, 15; vodna ondulacija brez umivanja las 13,20, 11; trajna ondulacija brez vode 50, 42; z vodo 60, 50; barvanje las brez pričeke 69,60, 58; prvo beljenje las brez pričeke 28,20, 23,50; naslednje beljenje las brez pričeke 20,40, 17; manikura 6, 5; masaža obraza 12, 10.

Za ostalo pokrajino pa veljajo naslednje cene (prva cena je za obrate I. kategorije, druga za obrate II. kategorije):

1. Brivci: navadno brivje 1,75, 1,50; striženje brade 3,10, 1,90; striženje las s škarkami 3,60, 3,30, s strojem 2,70, 2,50; umivanje las 3,60, 3,10; masaža obraza s kremo 0,90, 0,75; česanje 0,80, 0,65; masaža glave z lotionom ali alkoholom 2,70, 2,30; uporaba kreme ali alkohola ali kolinske vode 0,50, 0,50. A bon mazi: dvakrat na teden brivje brade in enkratno striženje las 17,80, 15; trikrat na teden brivje in enkratno striženje 24,50, 21; štirikrat na teden brivje in enkratno striženje 31, 26; petkrat na teden brivje in enkratno striženje 37,50, 31,50; šestkratno brivje brade in enkratno striženje 44, 37; naročninska karta za desetkratno brivje brade 18, 13,50.

2. Frizerji: striženje las 3,20, 2,75; železna ondulacija 5, 4,25; umivanje las 5,50, 4,45; vodna ondulacija in umivanje las 15, 12,75; brez umivanja las 11, 9,40; trajna ondulacija brez vode 42, 35,50, z vodo 50, 42,50; barvanje las brez pričeke 58, 49; prvo beljenje las brez pričeke 23,50, 20; naslednje beljenje las brez pričeke 17, 14,50; manikura 5, 4,25; masaža obraza 10, 8,50; utiranje lotiona 5, 4,25 lir.

Tako na ozemlju mesta Ljubljane kakor tudi v ostalih delih pokrajine se zvišajo cene za postrežbo na domu za 100%. Vsi obrati brez razlike morajo imeti izobesene tarife v obliki cenika, na občinu dobro vidnem mestu.

Kršitelji teh določb se kaznujejo po uredbi o cenah z dne 12. marca 1941.

Uredba je bila objavljena v Službenem listu z dne 27. decembra in je tega dne stopila v veljavo.

Upis zakladnih bonov in zavarovalstvo

Glavno ravnanje državnega zavarovalnega zavoda (Istituto nazionale delle Assicurazioni) je sklenil razširiti tudi na Ljubljansko pokrajino ugodnosti, ki so priznane devetletnim 5% zakladnim bonom (ki so bili izdani 15. septembra letos), ki so bili podpisani v posebnih obliki, in sicer takole: dovoljeno je plačilo osmih anuitet tega vrednostnega papirja v mesečnih obrokih. Obenem pa je priznana velika

prednost v tem, da se podpisnik lahko takoj udeležuje zbranja polletnih velikih premij.

To je izredno važna ugodnost, ki daje možnost pristopa vseh k tej važni finančni operaciji. Zato so tudi oblastva podprla to akcijo in so priporočila to akcijo vsem podjetnikom in onim, ki imajo možnost vpisa. Posebni odposlanci zavoda bodo začeli pobirati podpise na tak način nakupa zakladnih bonov, ti podpisni pa bodo seveda popolnoma prostovoljni.

Poleg tega je bila te dni objavljena še važna novost, da je državni zavarovalni zavod združil navedene zakladne bone s posebno ljudsko zavarovalno polico za življenje, katere imenska vrednost je 2500 lir na osebo in je obenem omogočil, da se lahko boni plačujejo v mesečnih obrokih po 5,40 lire za vsak bon imenske vrednosti 500 lir, poleg tega pa se podpisniki lahko takoj udeležijo polletnih zbranj.

S tem nadaljuje veliki državni zavod, ki se nam je pokazal že na ljubljanskem vselejmu, s svojo akcijo in hoče prodreti med ljudstvo, v korist ljudstva. Končno nam je še omeniti, da je ta veliki državni zavod v vseh središčih pokrajin Italije osnoval svoja zdravstvena središča, ki dajejo zavarovancem zavoda brezplačno zdravniške nasvete, nadalje jih pregledujejo n. pr. na rentgenu, pregledujejo tudi kri itd. Pričakovati je, da bodo v kratkem ugodnosti tega zavoda, ki je ena največjih zavarovalnih ustanov v Evropi, razširjene tudi na Ljubljano, tako da bodo tudi zavarovanci na področju Ljubljanske pokrajine imeli priložnost izkoristiti zavodove zdravstvene naprave in olajšave, ki so med drugim tudi v dodeljevanju sanatorijskega in kopališkega zdravljenja.

Iz trgovskega registra. Vpisana je bila Vulkan, družba z om. zavezo, v gotovini vplačana glavica 76.000 lir. Družbin namen je izdelovanje in razpečevanje specialnih gorilnih in stavbnih snovi. Poslovodji: Nada Žerjav in Anton Hofreiter. — Pri Tekstilni tovarni sukna d. d. v Kočevju sta bila izbrisana člana upravnega sveta: Rihard Skubec in dr. Franjo Novak, vpisana pa dr. Franc Schaubach in dr. Stanislav Zitko. — Zaradi končane likvidacije je bila izbrisana L. Maurer & Co., družba z om. zavezo v Ljubljani.

Likvidacija. Kmetijsko društvo, r. z. z o. z., na Selih pri Šumbrku, se je razdržilo in preslo v likvidacijo.

Iz spodnještajerskega trgovskega registra. Pri naslednjih tvrdkah so bili postavljeni novi vodje: Singer, šivalni stroji d. d., Maribor, novi vodja Viktor Lausche; Greinitz, železarska industrija Maribor, novi vodja inž. Hans Endl; Bata, kože in usnje d. d., podružnica Maribor, novi vodja dr. Franc Brandstetter; inž. arh. Jelenc & inž. Slajmer, gradbeno podjetje in tehnična pisarna, Maribor, novi vodja Julij Glasar; Čeršaska tovarna lesnih snovi in lepenke, prej Viljem Fürth, družba z om. zav., novi vodja inž. Adolf Himmler; Prva mariborska tovarna pletenin družba z om. zav., novi vodja Hugo Vesteneger; Balkan specijacija, agentura, komisija in trgovina z manufakturo, Maribor, novi vodja dr. Rant.

Neskončni posveti med zastopniki plutokracije in boljševizma

Eden se v Moskvi trudi, da bi sovjetska Rusija napovedala vojno Japonski

Berlin, 30. dec. AS. Tisk v nemški prestolnici komentira novice o sestankih in neskončnih pogovorih, ki so se v zadnjih dnevih vršili med zastopniki demokratske plutokracije in boljševiki.

»Völkischer Beobachter« piše, da so voditelji demokracije in boljševizma začeli največjo potrebo za take razgovore in sestanke po velikih porazih, ki so jih jim prizadejala japonske sile. Zastopniki demokracije in boljševizma so čutili potrebo do novega razgovora.

Churchill je pihel v Washington, zunanji minister Eden pa je odletel v Moskvo, drugod pa se shajajo manj važne politične osebnosti, da bi obravnavale ista vprašanja. List zaključuje svoje razmišljanje z ugotovitvijo, da so vse to govorčenja in klepetanja na drugi strani pa se uveljavljajo dejstva, ki bi pognala strah v noge vsem tistim, ki so zavedajo odgovornosti mesta, ki ga zavzemajo.

»Börsen Zeitung« in »Zwölffuhrblatt« opozarjata na Churchillove izjave, češ, da bo naložba Moskve reorganizirati Evropo po vojni. Prav isti Churchill pa je imel pred leti čisto drugačno mnenje, ko je izjavil, da se za Moskvo skriva država, ki ne predstavlja drugega, ko skupino zarotnikov, ki so prišli iz najnižjih evropskih in ameriških brlogov.

Nemški listi poudarjajo, da je bila Anglija tista, ki je pognala Evropo v vojno, sedaj pa hoče isto Evropo pognati v naročje boljševizma.

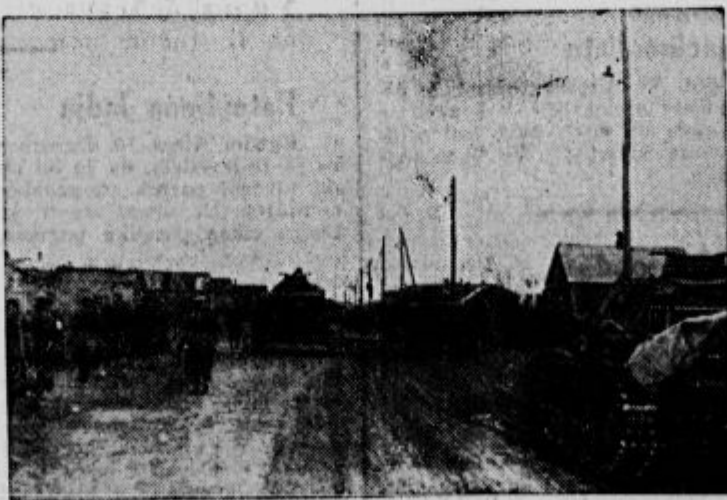
Rim, 30. dec. AS. O obisku angleškega zunanjega ministra Edena v Moskvi je bilo izdano skupno angleško-sovjetsko uradno poročilo v običajnih demokratskih besedah. Poročilo pravi, da sta Stalin in Molotov v Moskvi izmenjala z Edenom poglede na vprašanja o nadaljnjem vojskovanju, o organizaciji miru po sedanji vojni in o obnovitvi Evrope. Poročilo se drži običajnih fraz, ki nimajo nobenega smisla in pravi, da so se posvetovanja razvijala v prijateljskem ozračju in da se pokazala enakost v stališčih obeh pogajajočih se strank.

Stockholm, 30. dec. AS. United Press poroča iz Londona, da je glavni predmet pogajanj med an-

gleškim zunanjim ministrom Edenom in Stalinom v Moskvi bilo vprašanje ali je umestno ali ne, da bi Rusija napovedala vojno Japonski. Znano je, da Anglija že nekaj časa razpljuje ogenj, ki naj bi potegnil njenega sovjetskega zaveznika v vojno. Zdi se pa, da so Rusi čisto drugih misli, kakaj če bi vstop Rusije v vojno zoper Japonce odprl Angliji in Ameriki oporišče v Vladivostoku, bi pa Rusom prinesel vojno na dveh frontah.

Roosevelt povabil Stalina v Washington

Lisbona, 30. dec. AS. Radijska postaja v New Yorku je objavila novico, da je predsednik Roosevelt povabil Stalina, da naj ga obišče v Washingtonu.

Vzhodno bojišče: pehota prihaja v mesto pod zaščito tankov.

Prvi petek spet vabi

Ali pa ve vsak?

Dvanajsta ali velika obljuba Sreca Jezusovega, dana sveti Mariji Marjeti Alakok, se glasi:

»Tistim, ki bodo zaporedoma devet prvih petkov v mesecu prešli sveto obhajilo, bom podelil milost stanovitosti in srečno smrt.«

Obljuba je zares dana sveti Mariji Marjeti. Sama piše o njej v pismu, ki ga je poslala svoji bivši prednici, ki je po mnogih preizkušnjah mlade redovnice spoznala njeno svetost in postala njena zavetnica.

Prejela jo je zares od samega Gospoda. Za pričevanjem svete Marjete stoji oblast sv. Cerkve ki je priznala njeno svetniško osebnost, priča pa za to tudi blagoslov pobožnosti Jezusovega Sreca, katere se krščansko ljudstvo često prav zaradi obljub z veliko ljubeznijo povsod oklepa.

Da boš milosti srečne zadnje ure deležen, zahteva Gospod »da zaporedoma devet prvih petkov v mesecu premeš sveto obhajilo«. Tega pogoja ne more nadomestiti nikaka druga pobožnost. Sveto obhajilo mora biti sprejeto vredno in v zadostilni namen. Seveda pa sme sv. obhajilo vsak darovati obenem tudi v zasebne namene.

Svete obhajila ni mogoče prenesti na prvo petek ali kak drug dan. Prejeti ga je treba na prvi petek. Seveda je to za marsikoga žrtev, a odrešenik je videl to naprej, pa vendar tako dočeli.

Prejeti moraš sveto obhajilo devet prvih petkov zaporedoma. Kdor bi vrsto prekinil, pa četudi zaradi bolezni, ali druge nujne okolnosti, ne bi izpolnil pogoja za obljubo in bi moral znova zažeti.

Če pade prvi petek na veliki petek (kot bo slučaj letos), ko ni mogoče prejeti sv. obhajila, smatramo ta petek kot da bi ga ne bilo in nadaljujemo pobožnost sledetči mesec.

Bodi apostol pobožnosti prvih petkov. Potem velja tudi zate Jezusova obljuba »njih imena bo

do pisana v mojem Sreču, deležni bodo velikih milosti, da vztrajajo na pravi poti.

Za vsakega kristjana je žest in sreča, da v teh dneh opravi pobožnost sam in tudi druge zanjo pridobiva.

Na Irskem in marsikje po svetu ni katoličana, ki ne bi bil pobožnosti devet prvih petkov enkrat v življenju že opravil.

Naša vseljudska pobožnost naj bi to bila. Pa je ni opravila v decembru niti polovica vernikov. Res je sicer, da sta jo opravili v nekaterih podeželskih župnijah nad dve tretjini vernikov, ponekod pa niti ena petina, med temi zadnjimi je tudi naša Ljubljana.

S tako udeležbo ne smemo biti zadovoljni. Škof vabi vse in vsakega, posebej moški svet.

Dober katoličan ne izpolni le stroge zapovedi, marveč tudi nasvete.

Božični prazniki v Trstu

Božični prazniki se tukaj na jugu obhajajo še topleje, še bolj prisrčno, kakor v severnejših krajih. Najlepši znak božičnih praznikov so jaslice. Vsaka družina ima jaslice v svojem stanovanju, revni in bogati se ob praznikih zbirajo pri njih.

V Trstu so bili letošnji božični prazniki v znamenju vojne. Božično noč je v normalnih časih preživelo tržaško mesto v morju luči, vse: ulice, stanovanja, javna poslopja, vse je bilo razsvetljeno, množice ljudi so se prelivalo po cestah ter čakale na polnočnico. Vsa svetliča so bila opolnoči nabit polna. Letos pa je bilo mesto tudi v božični noči zatemnjeno, kakor po navadi, ulice so se že zgodaj izpraznile. Polnočnice ni bilo, v nekaterih cerkvah je bila sv. maša ob sedmih zvečer.

Ce nisi zažef v decembru, začni gotovo v januarju.
Ce se boš odzval vabilu Ti, bo Tvoj zgled pritegnil tudi druge.

Spored

Tridnevne pred prvimi petkom v ljubljanskih cerkvah. Prva števila pomeni uro za torej in sredo, druga za dan novega leta. Stolnica 7, pol 4; frančiškani četrti na 7, 4; sv. Jakob 6, 3; uršulinke pol 5, pol 4; Trnovo pol 7, 5; sv. Peter 7, 7; sv. Ciril in Metod pol 7, 5; Rakovnik ob 6 in 7, pol 4 in 6; Sree Jezusovo pol 7, 5; Kodeljevo 6, pol 3; Šiška pol 7, 4; Moste-sv. Družina pol 7, 2; sv. Jožef 6, 6; Vič 6, pol 3.

Spogled za prvi petek naj opravi mladina po navodilih gg. katehetov. Gotovo naj jo opravijo že na Silvestrovo popoldne od 2 dalje. Za odprase bo prilika za spoved vse dni tridnevne pred pobožnostjo, med pobožnostjo in po pobožnosti, in zjutraj vsak dan od pol 6 dalje. Ne odlašajte vsi na zadnji dan.

Edino izjemo so imeli v Borštu pri Trstu, kjer so imeli polnočno sv. mašo. Bila pa je boršlanska polnočnica letos takšna, kakor menda še nikoli, cerkev bi morala biti še nekajkrat večja, da bi bila sprejela vse te ljudi, ki so se nagrnili v Boršt iz sosednjih župnij in celo iz Trsta, od koder je nekaj ur peš hoje do Boršta. Zato pa je bil v Trstu velik naval na svetlišča na božični dan. Vreme je bilo zelo lepo in življenje v mestu razgibano, prav praznično slovesno. Drugi božični dan, praznik sv. Stefana, pa se v teh krajih ne slavi preveč. Popoldne so vse trgovine v mestu delale kakor običajno ter so šle popoldne zaprle svoje obrate. Prav tako so se podali ljudje tudi na druga dela. Vpliv mesta se pozna tudi v okolici, kjer se praznik svetega Stefana tudi ne praznuje več tako, kakor v starih časih.

V splošnem so prinesli letošnji prazniki precej izpremembe v navadno tržaško življenje. Precej moških, ki so pri vojaki v bližnjih garnizijah, je prišlo na dopust, tako da je bilo med izprehajalci na ulicah polno uniform. Tudi oblasti so skušale ljudem pripraviti veselejše praznike z dodatnimi živilskimi obroki, kar se je v kuhinji in potem na mizi prijetno poznalo. Raznovrstne razvedrilne ustanove, ki jih je v Trstu nešteto, so skušale z izbranimi programi privabiti občinstvo ter mu nuditi čimbolj zabavo. Imele so rekorderne obiske, vse: gledališča, kinematografi, varietej, vse je bilo prenapolnjeno. Lepi, sončni, dasi mrzli dopoldnevi in popoldnevi pa so izvalili mešane v celih trumah na prisojna mesta na ulicah, tako na Korzo, na glavni trg Piazza Unita, zlasti pa v Barkovlie, da so se gredli kakor martinčki ter se v zavetju na soncu sprehodili.

Posvetovanja pri Zveznem tajniku

Včeraj zjutraj je zvezni tajnik zbral okrog sebe svoje sodelavce, ter so prihitieli k posvetu nadzorniki zone, zvezni podpoveljnik GIL-a, inspektor in zvezni tajnik O. N. D.

Potem ko so inspektorji dali svoja podrobnostna poročila o politično-gospodarskem stanju, je zvezni tajnik razjasnil probleme, ki naj se rešijo ter dal natančne navodila za nadaljnje delo. Pregledal je delo organizacij, ki so pod njegovim vodstvom ter podal navodila za boljše aktivnost in delavnost teh organizacij. Zvezni tajnik se je posebej zanimal za delo šolskih kuhinj. Skupščina se je nadaljevala v popoldanskih urah in se je začela in končala s pozdravom Duceju.

Kratek pregled zimskega športa v letu 1941

Pod geslom »delo na široko« *so organizirali nekaj velikih ljudskih smuških prireditev*

Koristna navada je, da se okrog novega leta ozremo nazaj ter da delamo račune in obračune. Tako navada je tudi v športu. Če listamo po športnih poročilih leta, od katerega se poslavljamo, moramo ugotoviti, da je za nami doba smuških prireditev na širši podlagi. Upehi so bili precej dobri in to kljub temu, da se je naša smuška zveza prav na začetku tega leta borila s hudimi finančnimi težavami.

Serijsko večjih prireditev so otvorili Jeseničani, ki so slavili 11. in 12. januarja svoje tradicionalne zimskošportne igre. Na teh igrah so sodelovali uslužbenci KID, med katerimi je množica najboljših smučarjev in sankarjev. V smučarskem sprevodu skozi Jesenice je korakalo okrog 500 veselih in navdušenih prijateljev zimskega športa. Teka na 16 km se je udeležilo 57 tekmovalcev. Zmagal je Razingar Tone, ki je potisnil popularnega prvaka Smoleja na drugo mesto. Knific Jože je dosegel tretje mesto. V veselalomu si je ob hudi konkurenci priboril prvo mesto Bertonec Jože.

Teden pozneje so imeli v Ljubljani imenitne goste. Čez 3.000 gledalcev se je zbralo na drsališču Ilirije, kjer je plesal in skakal na svetlih drsalkah bivši olimpijski prvak Karl Schäfer. Nastopila je tudi Fritz Gillard. Gledalci so bili nad vse zadovoljni, slovenski drsalci šport pa je dobil novih prijateljev in novega poleta. Neverjetno je, koliko zaležejo slučajni nastopi velikih prvakov baš v času, kadar potrebuje ta ali ona športna panoga »injekcije«*...*

21. januarja so imeli tudi v Škofji Loki pomemben smuški dogodek. ZFO je priredila tekmo v alpski kombinaciji za člane in članice. V številni konkurenci sta zmagala Jeseničana Zvan Alojz in Praček Lojzka. Medtem ko so se zbrali k zveznim tekmam le izbrani smučarji in smučarke, so imeli v drugih okrožjih lanske zimo lepo število okrožnih društvenih smuških prireditev. Marsikje so ljudje prvič gledali vesele tekmujoče smučarje, mladina pa se je trumoma odzvala na stoterih prireditvah, katere so organizirali športni klubi in telovadna društva obeh taborov. S posebno smuško propagando so začeli tudi voditelji obvezne telesne vzgoje, ki so prirejali za obveznike primerna tekmovanja v smuških tekih na krajše proge in v skupinskih tekih.

Slovenska smuška zveza, ki je lanske leto prenesla svoj sedež na Jesenice, je priredila 9. februarja velik izlet smučarjev v Celje. Ze dan pred smuškim praznikom so prispeli v Celje do zadnjega zasedeni vlaki uniformiranih smučarjev. Na predvečer so imeli povorko z godbo in baklado, glavni del dvodnevnega sporeda pa se je odvijal na bližnjih smuščih. Junak dneva je bil spet Tone Razingar, ki si je priboril kar dve zmagi: prvenstvo v teku na 18 km in prvenstvo v klasični kombinaciji. Prvak celjskega zleta v alpski kombinaciji pa je bil Božo Gajšek iz Maribora.

Istočasno, ko je bila v Ljubljani znamenita telovadna akademija ZFO, ko so razkazovali fantje svoje moderne metode telesne vzgoje pred nabito polno unionsko dvorano, so slavili v Planici nove uspehe, katere so dosegli skakalci na veliki smuški skakalnici. To je bilo 2. marca. Najspretnjši med drznimi, Nemec Gehring je izvedel polet, kakršnega še ni bilo v zgodovini smučanja. Skočil je 118 metrov. Tudi slovenski skakalci so se nenavadno dobro držali: Rudi Finžgar je potegnil na 101 m, Albin Novšak na 93 m, Franc Pribovšek pa na 81 m.

Preteklo sezono so bili tudi igralci hokeja in drsalcij precej agilni. 4. februarja si je ljubljanska Ilirija priborila državno prvenstvo v hokeju na ledu. Teden pozneje pa so bile lepe tekme za drsalno prvenstvo. Damsko prvenstvo za l. 1941, si je priborila Silva Palmotova, moško pa Emanuel Thuma.

Korotanci vabijo na II. turnir namiznega tenisa

3. in 4. januarja bo priredil SK Korotan v svojih prostorih na Rakovniku III. propagandni pokalni turnir namiznega tenisa. Kakor v nedeljo na Kodeljevem, tako se bodo borili tudi tokrat v sledečih kategorijah, moštva, single senjorji, single juniorji (rojeni l. 1926. in mlajši) in double.

Zmagovalno moštvo bo prejelo pokal, ki bo prešel po dvakratni zaporedni zmagi, ali po trikratni v presledkih, v trajno posest. Vodja turnirja bo Lakner Alfred.

Triestina spet vodi

Po desetem kolu državnega nogometnega prvenstva se je razpredelnica zopet spremenila. Tržačani so se pomaknili na prvo mesto, Venezia in Roma pa sta ji z istim številom točk in slabšo razliko v golih tik za petami. Kakor bomo videli v naslednji razpredelnici, so razlike med

Kristusova zgodovina

Giovanni Papini

11. Oni, ki pride

(Nadaljevanje.)

In končno ga bodo pribili z žebli in razdelili njegova oblačila. »Četa psov me je obkolila, tropa zlobnežev me je obsedla, prebodli so moje roke in moje noge. In stali so in vame gledali in me motrili. Razdelili so moja oblačila in za mojo suknjo so vladjali.« *Prepozno so opazili, kaj so storili, »in gledali so vani, ki so ga prebodli, in ga objokovali, kakor objokujejo edinega sina, in ihteli za njim, kakor ihtijo ob smrti prvorojenca.«*

»In častili ga bodo vsi kralji zemlje in vsi narodi mu bodo služili, ker bo osvobodil ubožca od mogočnega in odrešil duše ubogih.« *»In prišli bodo k tebi pripognjeni sinovi onih, ki so te ponižali, in stopinjam tvojih nog se bodo klanjali oni, ki so te zasramovali.«* »S temo bo pokrita zemlja in v mrak bodo zakriti narodi, a nad teboj, Izrael, se bo rodil Gospod in njegova slava bo sijala v tebi. In v tvoji svetlobi bodo hodili narodi in kralji v sijaju. Ki izhaja od tebe. Dvigni svoj pogled naokrog in občuduj: vsi oni so se zbrali, da pridejo k tebi; od daleč bodo prišli tvoji sinovi in na vseh straneh ti bodo rodile hčere.« *»Dal sem ga za pričevalca ljudstvom, za vodnika in učitelja narodom... in narodi, ki te niso poznali, bodo pohiteli k tebi, Izrael, zaradi ljubezni do Gospoda, tvojega Boga.«*

Teh in drugih besedi se spominja Jezus z ozirom na svoj prihod. Vse ve in se ne brani, pozna od sedaj svojo usodo, nehalnost srca, gluhoto prijateljev, sovraštvo močnikov, udarce, pijanke, zasmehovanje, zasramovanje, preziranje, psovanje, prebijanje rok in nog, muke in smrt, pozna grozne preizkušnje Moža bolečin, ali vendar se ne umika.

Ve, da polteni, materialistični, posvetni Izraelci, prepojeni ponižanja, polni mržnje in zlih misli, ne pričakujejo ubožnega, obsoraznega in krotkega Mesije. Vsi sanjajo, razen vidcev in označevalcev, o svetnem Mesiji, o oboroženem kralju, o drugem Davidu, o bojevniku, ki bo premagal sovražnike, ki bo preli pravico, rdečo kri sovražnikov in bo pozidal v večjem sijaju Salomonovo palačo in Salomonov tempelj; in vsi kralji mu bodo nosili davek, ne davek ljubezni in spoštovanja, temveč težkega zlata in cenjenega srebra. In ta sveti kralj se bo maščeval nad vsemi izraelskimi sovražniki, nad njimi, ki so zakrivali, da Izrael vzdihuje, ki so držali v suženstvu izraelski narod; in sužnji bodo gospodarji in vladajoči postanejo sužnji, in vsem pokrajnam sveta bo glavno mesto Jeruzalem in kronani kralji se bodo klanjali pred prestolom novega izraelskega kralja. In izraelska polja bodo rodovitnejša od vseh drugih in pašniki bujniji, in črede se bodo množile brez konca in pšenico in ječmen bodo želi letno dvakrat in klasje bo bolj polno zrna kot kdaj koli poprej in dva človeka se bosta upogibala pod težo enega samega grozda, in ne bo dovolj mehov za spravljane novega vina in ne dovolj posod za shrambo vsega olja, in med bodo našli v drevesnih duplih in v živih mejah ob cestah in veje dreves se bodo upogibale pod težo sadja, ki bo sočno in sladko kakor nikdar.

To pričakujejo polteni in posvetni Izraelci, ki žive okrog Jezusa, in on ve, da jim ne bo mogel dati tega, kar iščejo; da ne bo mogel biti zmagovalen bojevnik in ošaben kralj, ki bo nadkraljeval podložne kralje. Ve, da njegovo kraljestvo ni od tega sveta in da ne bo mogel nuditi drugega kot malo kruha, vso svojo kri in vso svojo ljubezen. In oni ne bodo vanj verovali in ga bodo uničili in umorili kot kvareča in kričarja. Vse to ve, ve, kot bi bil vse to že videl s svojimi očmi in pretrpel s svojim telesom in svojo dušo. Ve pa tudi, da bo seme njegove besede, vrženo v zemljo med osat in trnje, poteptano od razbojniških nog, spomladaj vzklilo, po malem vzbrstelo in rastle v začetku kot grm, ki ga maže veter, in se razrastlo končno v drevo, ki bo s svojimi vejami pokrilo zemljo in bodo mogli sedeti okrog njega vsi ljudje in se mogli spominjati smrti onega, ki ga je vsejal.

vodilnimi klubi prav piše, kar govori za to, da bo državno prvenstvo letos prav zanimivo in napeto.

Triestina	10	4	5	1	13	6	13
Venezia	10	4	5	1	10	5	13
Roma	10	4	5	1	15	8	13
Ambrosiana	10	3	6	1	14	9	12
Liguria	10	4	4	2	20	15	12
Atalanta	10	5	1	4	18	14	11
Florentina	10	3	5	2	14	13	11
Juventus	10	4	3	3	14	13	11
Torino	10	3	5	2	10	12	11
Lazio	10	3	4	3	17	15	10
Genova	10	3	4	3	10	12	10
Livorno	10	2	4	4	14	22	8
Milano	10	3	1	6	21	19	7
Napoli	10	2	3	5	10	22	7
Modena	10	1	4	5	10	20	6
Bologna	10	2	1	7	12	17	5

Šport v kratkem

General Borsarelli, ki je padel na afriškem bojišču, je spadal med najvidnejše italijanske tekmovalce v jezi, zlasti pa se je odlikoval v konjskih dirkah čez zapreke. V letih 1929 in 1930 si je priboril dvakrat Mussolinijev zlati pokal.

Hrvatsko nogometno predstavništvo čaka 18. januarja velik dan. V Zagrebu bo gostovala znamenita nemška nogometna reprezentanca, proti kateri bodo skušali doseči Hrvat čim častnejši rezultat. Zadnjič sta se srečali obe reprezentanci na Dunaju. Za Hrvate pa je bil to črn dan, to se pred 40.000 gledalci izgubili z 1:5. Tekmo je povedati v naprej, kako bodo igrali čez 20 dni. Teme se Ferencvarosem so gotovo nudile zveznemu kapitanu dovolj priložnosti, da si je temeljito ogledal igralce Gradjskega, ki bodo 18. I. steber hrvatske reprezentance.

Marko Rajković, bivši reprezentativce Gradjskega in član znamenite obrambe Mihelič-Bivec-Rajković, je padel na bojišču. Starejši prijatelj nogometa se ga gotovo še spominjajo, saj je igral večkrat tudi v Ljubljani.

Pišla zmaga Italijanskih telovadcev. V milanskem gledališču Teatro dell'Arte so imeli v nedeljo mednarodni dvoboj v orodni telovadbi, katerega sta se udeležili vrsti italijanskih in madžarskih vrhunskih telovadcev. Zmagali so Italijani s pičlo razliko 276,95 proti 276,50.

Josef Bradl zmagal v Oberhofenu. Na smuških skakalnih tekmah v Oberhofenu je dosegel prvo mesto Josef Bradl, ki je skočil 65 in 68 m. Drugi je bil Henrik Palme.

Hamburški nogometašci so poklonili nemškimi vojakom na vrhodnem bojišču svoje volnene jopice, katere so rabili za zimske treninge.

† Dekan Ognjeslav Škamlec

Zagreb, 22. decembra.

V bolnišnici Usmiljenih sester v Zagrebu je umrl v sredo, 17. decembra, župnik O. Škamlec, dekan in duhovni svetovalec pri St. Andražu v Halozah. Rajni dekan, ki se je rodil 29. julija 1876 pri Sv. Juriju v Slovenskih gorah in je bil posvečen 20. julija 1902 v Mariboru, je prišel v začetku julija že bolehen v zagrebsko nadškofijo, kjer je našel gostoljubno zatočišče. Kljub boleznim (vodenica) je odšel v Oroslovje blizu Zagreba, kjer pa ni vzdržal, kjer je njegovo zdravje hitro nazadovalo. Bolezen in prenapetost je prenašal z vzgledno vdanostjo in potrpežljivostjo, sedaj pa ga je smrt rešila trpljenja.

V petek, 19. decembra, popoldne smo ga na zagrebskem Mirogoju položili k večnemu počitku. Pogrebne obrede je opravil presv. kanonik dr. Borčić ob asistenci slovenskih duhovnikov. Lep in v srce segajoč pogrebni govor je imel prelat dr. Fr. Ks. Cukala, ki je omenil, da je župnik O. Škamlec že drugi duhovnik lavantinske škofije, ki je našel letos svoj grob v hrvaški zemlji. (Prvi je bil župnik Močnik.) Poudaril je lepe črte pokojniškega značaja in očrtal njegovo delo za čast božjo in rešitev duš.

Pogreba so se udeležili skoraj vsi slovenski duhovniki, ki sedaj bivajo v Zagrebu, pa tudi mnogi iz zagrebske bližnje okolice so prihitieli. Svoje zastopnike so poslali zagrebski salezijanci, jezuiti je zastopal p. Rudolf Pate, voditelj Marijine družbe slov. deklet, ki so se tudi same v lepem številu udeležile pogreba. Sploh je bilo mnogo zagrebskih Slovencev, iz bogoslovja pa je prišel cel letnik bogoslovcev... Ko smo ga polagali v grob, je od sedera čez Sljeme brila ostra burja, izpod neba pa so se usipale goste snežinke, kakor belo cvetje. N. p. v m.l.

Dan diletantov

Ljubljana, 30. dec.

Pokrajinski Dopolavoro v Ljubljani sporoča: Da bi ugodili želji sodelujočih pri »Dnevu diletantov« *ter jim dali možnost za boljše pripravo, je ta prireditev, napovedana za 4. jan., preložena na nedeljo, 25. januarja. Ta odločitev bo omogočila zamudnikom in mladim študentom iz glasbenih šol, da si ogledajo razpis za to prireditev ter vložijo prošnjo za pristopitev k natečaju. Vsak posamezni udeleženec bo pismeno obveščen o dnevu, kdaj bo skušnja. Skušnje se bodo vršile v navzočnosti profesorjev Glasbene akademije iz Ljubljane.*

Iz Goriške pokrajine

Odmevi papeževnega govora. Po vsej goriški deželi so srečni lastniki radija poslušali papežev govor na predvečer božičnega praznika. Prenos je bil zelo čist in razločen. Papeževe jasne, zgodovinsko pomembne besede, v katerih je trepetalo globoko sočutje do trpečih bojevnikov, ujetnikov, pregnancev, so poslale silno ganile. Posebno pozornost pa so vzbudile smernice, ki jih je sv. oče dal svetu za pravični novi red. Splošno se govor razlaga kot nov dokaz, da je v viharju sovraštva in kot nov papežev tista nepremična skala, s katere sveti večna luč resnice in pravičnosti vsem narodom. Z veseljem se opaža, da se ugled svetice stolice in avtoriteta sv. očeta v ljudstvu vedno bolj utrjuje.

Božični darovi za bojevnike. Pokrajinski Dopolavoro v Gorici je izvedel nabirko darov v denarju in blagu, da odpošlje na bojišče darove bojevnikom. Pozivu so se v velikem številu odzvali zasebniki ter razna združenja. Dopolavoro v Grgarju je n. pr. zbral 100 lir, v Vrtojbi 39, v Vipolzah 20, v Steverjanu 146,60, v Solkanu 1655, v Čepovanu 508 lir.

Velik požar. Na božično noč je izbruhnil v Ozeljanu pri Šempasu v hiši, ki je last Huberta Spacapana. Požar, ki je naglo zajel prvo nadstropje in podstrešje, Družina Konic, ki tam stanuje, je komaj rešila sebe in nekaj obleke. Na pogorišče so pribrželi vrli gasilci iz Gorice, ki so se na vso moč trudili, da so ogenj omejili in rešili hlev in senik zraven hiše. Škoda znaša okoli 60.000 lir.

Goriški grad. Na skalnati gorici nad mestom se dviga grad, ki so ga po načrtih arhitekta M. Favianija obnovili pred petimi leti.

Zahtevajte v vseh lokalih »Slovenca«

Drobne novice

Koledar

Sreda, 31. decembra: Silvester I., papež; Melanija, sveta žena; Kolumba, dev. in muč. Četrtek, 1. januarja: Novo leto, obrezovanje Gospodovo; Odilo, opat; Fulgencij, škof; Evfrozina, devica.

Novi grobovi

† Slavko Pisker, tehnik ljubljanske univerze, je izdihnil svojo dušo ter bo pokopan dne 31. t. m. ob 3 popoldne z Zal. Bil je edini sin svojih staršev, ki naj jih v tej veliki žalosti tolaži Bog. Rajnemu pa naj sveti večna luč!

† Valentin Petrlin, mizarski mojster v Ljubljani, je odšel v večnost. Pogreb bo na novega leta dan ob pol 3 popoldne iz kapelice sv. Andreja na Zalah. Večni pokoj njegovi duši, njegovim svojem itaše sozljaj!

Osebnosti

= Promocija na zagrebški univerzi. Dne 23. decembra 1941 sta bila promovirana na zagrebški univerzi Zdenko Budič in Boris Vidmar za doktorja vsega zdravilstva, oba iz Ljubljane. Iskreno čestitamo!

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF
 Predstave ob 16 in 18.15, ob nedeljah in praznikih na ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30
 Resnične trdote gledališkega življenja in met. ustvarjanja - o preseličih prikazane v filmu
Ko se zastor dvigne...
 Sodelujejo priznani gledališki in filmski umetniki. Samo tri dni na sodej!

KINO SLOGA - TEL. 22-50
 Krasna filmska drama po slovitu A. Mantonom romanu. Vred izredne dolžine filma predstave danes ob 16.15 in 18.30 uri
KINO UNION - TEL. 22-21
 SARAH LEANDER v vlogi nesrečne kraljice Marije Stuart v veličastni
Kraljičina srce
 V ostalih vlogah: Willy Birgel, Lotte Koch, Frid Benfer
KINO MATICA - TEL. 22-41
 Izredno vesel in duhovit film iz studentovskega življenja
Slabo v vedenju
 Vera Bergman, Carla del Bog, 10, Vittorio de Sica, Roberto Villa
 M. Auer in B. Sandi v najboljši komediji sezone
Otrok v nevarnosti
 Predstave: ob pol 11 matinee, ob 14.30 in 17
KINO KODELJEVO, tel. 41-64

— Nadomestitev nadzornika za društvo Rdeči križ. Ker je bila dosedanjemu nadzorniku družba Rdeči križ faš. Ludviku Maffei poverjena druga naloga, je bila majorju komisarju cav. Antonu De Naki pl. di Oslak poverjena funkcija nadzornika pri Rdečem križu v Ljubljani z odlokom Visokega komisarja. Njegova naloga je v smislu odloka tudi izvesti preureditev Rdečega križa po zahtevah novega položaja, nastalega z ustanovitvijo Ljubljanske pokrajine.

— Vincencijeva konferenca za akademike se zahvaljuje vsem svojim dobrotnikom in obenem prosi na daljino naklonjenost, da bi mogla podpirati mnoge revne akademike in srednješolce. Vincencijeva konferenca za akademike se pripravlja. Naslov: Vincencijeva konferenca za akademike, Semeniška ulica 2, Ljubljana. Štev. ček. rač. 13.878.

— Dar Rdečemu križu. Pokrajinsko ravnanje dela je darovalo v spomin pok. g. Vinke Vrankarja, člana Pokrajinskega namestitvenega urada, 500 lir Rdečemu križu, sekciji za socialno pomoč. — Trdka Franc Stupica v Ljubljani je darovala namesto običajnih novoletnih voščil odjemalcem Pokrajinskega odbora RK 1000 lir. Plemenitim darovalcem iskrena hvala!

— Knjige od Mariettija. Sej in drugih italijanskih knjigarn dobavljajo najhitreje in najugodnejše Mladinska založba, Stari trg 30.

— Kupujem vse kože divjačine: lisice, dihurje, vidre, kune itd., po najvišji dnevni ceni. Kožuvinar Danilo Predalič, Ljubljana, Sv. Petra cesta 18.

Ljubljana

1 Skupna molitvena ura pred izpostavljenim Najsvetjšim bo v stolnici v četrtek 1. januarja zvečer od 6-7. Prav vljudno vabimo moške in ženske častilce presv. Srca Jezusovega, posebno pa še nočne častilce presv. Zakramenta, ki naj, kakor navadno, zasedejo prve klopi pred glavnim oltarjem.

1 Vse ljubljanske trgovce opozarja mestni prekrbovalni urad, odsek za razdeljevanje moke, riža in testenin, da bo sprejemal odrezke živiliških nakaznic za mesec december v petek, dne 2. januarja, od trgovcev z začetnimi črkami A-M, v soboto, dne 3. januarja, pa od trgovcev od N-Z. Kasnejše predloženi odrezki za mesec december ne bodo sprejeti, na kar izrecno opozarjamo. Razdeljevanje blaga na živilske nakaznice za mesec januar se bo pa pričelo v ponedeljek 5. jan. 1942 po že znanem vrstnem redu.

1 Dostavljanje živilskih nakaznic bo mestni prekrbovalni urad zaključil na Silvestrovo, da bodo ta dan vsi potrošniki imeli živilske karte. Ker bo pa v petek, dne 2. januarja, odsek za živilske nakaznice imel veliko dela z urejanjem potrdil, zato ta dan ne bo posloval za stranke, a reklamacije bo sprejemal šele v soboto, dne 3. januarja. Tisti pa, ki bi v sredo vendar še ne dobili kart zaradi napačnega naslova ali če bi jih na Silvestrovo ne bilo doma, jih bodo dobili tudi še v petek na dom. Kdor torej karte do tega dne ne dobi, naj jo reklamira v soboto in nadaljnje dni v odseku za živilske nakaznice v Mestnem domu. Mestni prekrbovalni urad si na vse načine prizadeva, da bodo karte prav vse stranke dobile na dom in celo tudi oni, ki mu niso naznanili spremembe svojega naslova, če je bilo novi naslov mogoče ugotoviti drugače.

1 Namesto cvetja na grob pokojne gospe Amalije Maver daruje g. Anton Pečnik, tajnik Nabavljalne zadruge, 100 lir za gluhoneme.

1 Podružnica SVD šiška opozarja svoje člane na razglas v omarah o skropljenju sadnega drevesja in na občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo 4. januarja ob 15 v risalnici ljudske šole v Zgornji Šiški.

1 V frančiškanski dvorani bo na novega leta dan ob pol 3 popoldne frančiškanska prava četrtič ponovila lepo Gregorinovo božično dramo »Kralj z neba«, ki je že trikrat napolnila frančiškansko dvorano in dosegla nepričakovan uspeh. Vabimo vse, ki si še niso ogledali igre, da se te novoletne predstave udeležijo v čim večjem številu. Vstopnice si pa priskrbite v predprodaji v trgovini A. Sfiligoj, frančiškanske ul. 1 in na dan predstave od 9 popoldne dalje pri blagajni frančiškanske dvorane.

1 Malokje je življenje tako lepo, preprosto in pristrčno prikazano, kot v komediji »Cvrček za pečjo«, katero bo prvič uprizoril »Rokodelski oder« jutri, na novega leta dan ob 5 popoldne. Občinstvo opozarjamo, da si priskrbi vstopnice v predprodaji, ki bo jutri od 10 do 12 in dve uri pred predstavo v društveni pisarni, Petrarkova 12-1. Obisk vsem toplo priporočamo.

Gledališče

Drama. Sreda, 31. decembra, ob 17.30: »Božar Andraž«. Izven. Znižane cene. Četrtek, 1. januarja, ob 14: »Petrčkove poslednje sanje«. Mladinska predstava. Izven. Zelo znižane cene. — Ob 17.30: »Rokovnjači«. Izven. Petek, 2., ob 15: »Bog z vami, mlada leta!« Dijaška predstava. Zelo znižane cene. Sobota, 3., ob 17: »Hamlet«. Red A.

Opera. Sreda, 31. decembra, ob 17.30: »Večer pri grofu Orlovskem«. Izven. Četrtek, 1. januarja, ob 16: »Prodana nevesta«. Izven. Petek, 2.: Zaprti. (Generalna). Sobota, 3., ob 17: »Ples v operi«. Premiera. Red Premierski.

Radio Ljubljana

Sreda, 31. decembra: 7.30 Radijska poročila v slovenščini — 7.45 Pesmi in napet, vmes ob 8 napoved časa — 8.15 Radijska poročila — 12.15 Harmonikaški duet Golob-Adamič — 12.40 Orkester in zbor pod vodstvom Prata — 13 Napoved časa — Radijska poročila — 13.15 Vojno poročilo Glavnega Stana Oboroženih Sil v slovenščini — 13.17 Koncert pod vodstvom Michela Macioci — 13.50 Pisana glasba — 14 Radijska poročila — 14.15 Izmenjalni koncert iz Nemčije — 14.45 Radijska poročila v slovenščini — 17.15 Ljubljanski kvartet — 17.35 Koncert pianista Alessandra Tamburinja — 19 »Parliano« Pitaliano, prof. dr. Stanko Leben — 19.30 Radijska poročila v slovenščini — 19.45 Operetna glasba — 20 Napoved časa — Radijska poročila — 20.20 Komentar k dnevnim dogodkom v slovenščini — 20.30 Operetna glasba — 20.40 Koncert ritmo-simfoničnega orkestra Cora pod vodstvom Barzize — 21.40 Pogovor v slovenščini — 21.50 Simfonični koncert pod vodstvom Roberta Lupija — 22.45 Radijska poročila.

Cerkveni vestnik

V stolnici sv. Nikolaja bo na Silvestrov večer ob pol 7 pridigoval prevzvišeni gospod škof dr. Gregorij Rožman. Vernike vabimo, da se pridige svojega nadpastirja v obilnem številu udeležijo. — V četrtek, na Novo leto, bo ob 10 slovesna pontifikalna maša, katero bo daroval premil. gospod stolni dekan dr. Franc Kimovec.

Stolnica, Tridnevica za prvi petek v januarju je v stolnici v tem-le redu: v torek, zvečer ob 7, pridiga in litanije presv. Srca, v sredo, na Silvestrov večer, bo ob pol 7 (7) zvečer pridiga, ki jo bo imel prevzvišeni gospod škof dr. Gregorij Rožman, nato slovesne litanije presv. Srca in zahvalna pesem za vse dobrote, ki smo jih prejeli od Boga v preteklem letu. V četrtek, na praznik Novega leta, bo popoldne ob pol 4 pridiga, nato slovesne pete litanije presv. Srca. Vernike vabimo, da se tridnevne v obilnem številu udeležijo. Opozarjamo, da je na Silvestrov večer škofova pridiga ob pol sedmih, ne ob 7.

Cerkvena glasba

Cerkvena glasba na dan Novega leta pri sv. Jožefu: Ob 8 slovesna sv. maša. Izvajajo se: Missa pastoralis (z orkestrom), z. Ad. Rihovsky; graduale: Viderunt omnes fines terrae, z. St. Premr; po ofert: Hodie nobis coelorum Rex; z. J. B. Benz; po maši: Le spi, z. Stanko Premr.

Cerkev M. B. v Križankah: Ob pol 11 sv. maša z blagoslovom, pri kateri se pojo sledeče božične pesmi z orkestrom: 1. Božična maša, z. M. Zeleznik, 2. O slava, z. A. Vavken, 3. Pokoncu narodi, z. St. Premr, 4. Zveličar nam se je rodil, z. A. Vavken, 5. Dete rajsko, z. M. Eleonora Hudovernik. Po maši: Noč božična, z. p. H. Sattner.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič, Tržaška c. 48.

Poizvedovanja

Izgubila se je usnjena rjava moška listnica z večjo vsoto denarja v kinu Unionu dne 23. t. m. Pošten najditelj se prosi, da jo proti visoki nagradi vrne na upravo »Slovenec«.

S Spodnjega Stajerskega

Nabiranje zimskih obleke in smučk za vojake na fronti. Kakor obirno poročajo nemški listi, so se prebivalci polnoštevilno odzvali nabiranju zimskih obleke za vojake na fronti. Zlasti mesto Gradec je vzel vsem drugim. Zdej pa je gauler Uiberreither izdal pomembno pojasnilo,

kjer pravi: »Po izrecnem voditeljevem povelju se je zdaj nabiranje volnene obleke raztegnilo tudi na smuče. Pričakujemo, da se bo prebivalstvo letos odreklo smučanju zato, ker to orodje vojaki potrebujejo.« Listi prinašajo obvestila, da bodo vojaštvu oddane smuči plačane, in sicer: iz plemenitega lesa po 30 mark, dobro ohranjene po 20 mark, obrabljene po 15 mark. Zato pa bo vsak, kdor bo oddal svoje smuči, dobil po eno nakaznico za čevlje. »Marburgerica« piše o tem: »Torej spodnještajerski smučarji, v kolikor niste člani Nemške mladine, katere to orodje potrebuje sama za predvojaške vaje, brž pregledajte hiše, kjer boste našli še kakšne smuče. Niti ene smuče ne smejo več biti v zasebni lasti, ko jih naši vojaki na bojišče tako potrebujejo.«

Smrt v Mariboru. V mariborski bolnišnici je umrla 40 let stara zasebnica Elizabeta Polecek ter 62 let stari mesarski pomočnik Jožef Gener. Na Pobrežju je umrla 44 let stara tkalka Angela Drog, v Mariboru v svojem stanovanju na Tržaški cesti pa 51 let stara žena sedlarskega mojstra Gizela Rodoček. Dalje je umrl v Mariboru v Grajski ulici 40 v visoki starosti 93 let zasebnik Ivan Zabotnik. V Peklu pri Mariboru je umrla 73 let stara zasebnica Klara Senčnik.

V Konjicah je umrl 35 let stari strojevodja Ivan Zupančič. Njegovo truplo so pokopali v Mariboru.

Iz Trsta

Fašistična stranka je obdarovala 1700 siromakov. Tudi za letošnje božične praznike je fašistična stranka v Trstu izvršila veliko človekoljubno delo. V imenu Duceja je obdarovala 1700 tržaških revežev, ki žive v občinskih hiralnicah in oskrbnihnicah, ali pa v občinskih stanovanjskih hišah. Obdaritev je izvršil sam federalni tajnik, ki je v spremstvu najvišjih predstavnikov stranke v tržaški provinci obiskal razne dobrodelne zavode.

Dan mater in otrok v Trstu. Devetič je bil dne 24. decembra proslavljen v Trstu »dan mater in otrok«, ki ga slavi po volji Duceja vsa Italija. V Trstu se je pričela impozantna proslava, ki je bila vsa v znamenju vojne, a sveto mašo pri sv. Antonu, nato pa se je nadaljevala v dvorani Littorio, kjer so se zbrale številne matere s svojimi družinskimi člani ter najvišji predstavniki oblasti in stranke. Proslavo je otvoril mestni župan dr. Ruzier. Nato se je izvršila razdelitev lepih denarnih nagrad, in sicer družinam z največjim številom otrok, materam z najbolj zdravim in dobro razvito dečo. Nagrade so bile zelo številne in prav izdatne, omogočile pa so jim s svojimi prispevki razne ustanove stranke, mestna občina in številna zasebna podjetja.

Umrl je nestor tržaških odvetočnikov. V visoki starosti je umrl odvetočnik Josip Luzzatto Fegiz v Trstu. Pokojnik je bil najstarejši tržaški odvetočnik ter v prejšnjih dobah posebno znan kot propagator alpinizma. Z dr. Kugyjem je zlasti propagiral alpinizem v Julijskih Alpah ter je malo pol in vrhov, katerih ne bi bil obšel. Mnogo se je bavil tudi z alpsko literaturo.

Razstava v Galeriji Trieste. Dva mlada, pa talentirana tržaška slikarja sta razstavila svoja dela v Galeriji Trieste. Sta to Josip Cesar in Avrelj Luchesi. Razstava, ki obsega 22 del, je zelo zanimiva.

V Kopru je umrl stolni župnik in kanonik msgr. Anton Meechia. Pokojnik, ki je bil rodom iz Milj pri Trstu, je bil svoječasno kaplan pri sv. Justu, potem licejski katehet, nato pa je postal kanonik koperskega kapitlja in koperski župnik.

Dopolavoro za vojake. V času od 25. dec. do 6. jan. pričajo Dopolavori po vsej tržaški provinci razne prireditve za vojake. Zlasti v Trstu so te prireditve zelo velkopolno organizirane ter obstajajo iz gledaliških in varietetskimi predstav, iz kino-predvajanj in raznih drugih zabavnih nastopov. Vršajo se ti nastopi po vseh tržaških gledališčih in večjih dvoranah. Na teh prireditvah prihaja posebno do izraza bratstvo in povezanost med tovariši, ki so pod orožjem in tistimi, ki služijo domovini s svojim delom v tovarnah in obratih.

Električni grelec povzročil požar. V Via Sordente 9 v Trstu je nastal požar v nekem stanovanju. Povzročil ga je električni grelec, ki ga je gospodinja dala zvečer v posteljo, da jo ogreje, sama pa je odšla z doma. Zaradi neke napake pa je grelec razvil preveliko vročino, da se je postelja vnela ter je ogenj nato uničil opremo vsega stanovanja.

Posmrtna potašitev tržaškega junaka S srebrno hrabrostno medaljo je bil odlikovan padli tržaški rojak, podporočnik-pilot Aldo Peterlin, ki je našel junaško smrt v bojih v Marmariki dne 27. decembra 1940.

Hrbitenico si je zlomil pri padcu s tovornega avtomobila v Via Roma 29-letni Josip Dalle Grazie iz Dekanov v Istri. Smrtno nevarno poškodovanega so reševalci zapeljali v bolnišnico.

Zlato poroka sta slavila v Trstu zakonca Vito in Roma Santoro. Zlato ženino ima 75, »nevesta« pa 67 let, oba pa sta čila in krepka ter upata, da bosta dočkala še lepše zakonske ljubile.

Smrtno se je ponesrečil na postaji Cervignano tržaški železničar Avgust Zigon, star 40 let. Padel je z električne lokomotive ter obležal mrtve.

Tragična smrt slikarja. V Bologni se je smrtno ponesrečil slikarski umetnik Rafael Vitiello, ki je živel do nedavnega dolgo vrsto let v Trstu, je tukaj živahno umetniško deloval ter veliko razstavljal. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil nogo. Nevarna poškodba je povzročila notranje komplikacije ter nenadno smrt.

Iz Hrvatske

Ureditve monopolske službe na Hrvatskem. Zaradi enotnega vodstva vseh državnih monopolov so ustanovili v Zagrebu posebno monopolsko ravnanje, ki je podrejeno neposredno finančnemu ministarstvu.

Mlekarski osrednji urad za otroke v Zagrebu. V Zagrebu so ustanovili posebni mlekarski urad za otroke, ki bo dobival mleko z vseh hrvatskih

DNEVNIK Modrijančica

Palčki doživljajo na svojih potovanjih razne dogodivščine, ki so večidel vesele in smešne, včasih tudi žalostne. Pa čeprav se palčki še tako prizadevajo, da ne bi ljudje zvedeli za njihove dogodivščine, pa so ljudje vendarle zaznali zanje in so o njih napisali kar cele knjige. Vendar so palčki doživeli toliko raznih dogodivščin, toliko veselja in bede, da bi ne bilo niti sto knjig zadosti za vsa njihova potovanja.

Nas palčkov je mnogo-premnogo. Oblačimo se prav tako kakor ljudje: nekateri imajo suknjice, drugi dolge suknje, tretji celo frake. Nekateri so pokriti s čepicami, drugi s kučmami, tretji s klobuki. Obuti so v čizme, škorenjčke, v copate in brezpetnike.

državnih posestev. Urad bo deloval pod nadzorstvom ministrstva za zdravstvo in bo skrbel, da bodo otroci na Hrvatskem dobivali res dobro in zdravo mleko.

Hrvatsko zastopstvo v stalnem hrvatsko-italijanskem gospodarskem odboru. Poglavitnik je imenovan član stalnega hrvatsko-italijanskega gospodarskega odbora. Predsednik tega odbora je finančni minister dr. Košak, člani so pa: dva zastopnika zunanjega ministrstva, državne blagajne, ministrstva za gozdarstvo in rudarstvo, ministrstva za obrt, veleobrtnost in trgovino in po en zastopnik ministrstva za promet in javna dela in za kmečko gospodarstvo.

Proglas nemške in madžarske narodnostne skupine na Hrvatskem. Nemška in madžarska narodnostna skupina na Hrvatskem sta izdali proglase, s katerimi pozivata pripadnike teh narodnostnih skupin, da naj se brezpozgovno odzivajo vsem vpoklicem hrvatskega domobranstva na orožne vaje.

Velika ustaška zborovanja. V zadnjem času je imela ustaška mladina večja zborovanja v Zlatarju, Vraždinu, Crikvenici, Senju, Mostarju, Karlovcu, Požegi, Ljeskovici in v samem Zagrebu. Na ustaških zborovanjih v Zlatarju je govoril tudi poglavni pobočnik Blaž Lorkovič.

Zatiranje prostitucije na Hrvatskem. Zaradi zatiranja in pobijanja prostitucije pripravlja ministrstvo za narodno zdravstvo nove zakonske predpise, ki bodo poostriili sedaj veljavno tozadevno zakonodajo. Razen tega je ministrstvo pri policijskem ravnanju v Zagrebu ustanovilo poseben urad za pobijanje prostitucije. Slični uradi bodo ustanovljeni tudi pri vseh ostalih policijskih oblasteh v posameznih hrvatskih mestih.

Teden nemškega prosvetnega filma v Zagrebu. Pod pokroviteljstvom novega hrvatskega poslanika v Berlinu doglavitelj dr. Budaka in nemškega poslanika v Zagrebu von Kaseheja je bil v Zagrebu od 9. do 16. decembra teden nemškega prosvetnega filma.

Novi zakonski osnutki na Hrvatskem. Minister za korporacije je pripravil več zakonskih osnutkov za ureditev službenih odnosov med delodajalci in uslužbenci s sklepamem kolektivnih pogodb na vsem hrvatskem drž. področju.

Iz Srbije

Odpust vseh dnevničarjev v kmetijskem ministarstvu. Kmetijski minister je podpisal odlok, s katerim je odpovedal službo vsem dnevničarjem, zaposlenim v tem ministarstvu. Dnevničarjem je bila služba odpovedana s 15. decembrom. V službi pa morajo ostati še do novega leta. Za zopetni sprejem v službo morajo dnevničarji vložiti nove prošnje ter jim priložiti vse potrebne dokumente.

Staro belgrajsko postajo popravljajo. Belgrajska mestna občina je pričela popravljati staro belgrajsko železniško postajo, ki je bila močno razrušena pri bombardiranju Belgrada dne 6. aprila. Kakor smo že poročali, je srbska železniška uprava za potrebe civilnega prebivalstva zgradila v bližini stare postaje začasni železniški paviljon.

Poostrene kazni za navijalce cen. Belgrajska policija je v zadnjem času poostрила kazni proti vsem navijalcem cen. Raznih verižnikov in prekupčevalcev ne kaznuje več samo z denarno in zaporno kaznijo, temveč jim tudi zapira lokale.

Nov odsek pri predsedništvu srbske vlade. Prejšnji odsek za prevode in potrdila v zunanem ministarstvu je pričel sedaj poslovati kot poseben odsek pri predsedništvu vlade.

Nov član nadzorstva pri Poštni hranilnici. Predsednik srbske vlade je imenoval dr. Vladimirja Djordjeviča, industrialca iz Belgrada, za člana nadzornega odbora pri Poštni hranilnici.

Društvo Paračinskih Slovencev. — Paračinski Slovenci so si ustanovili svoje društvo, ki ima svoje prostore v ulici Stepe Stepanovića št. 11. Predsednik društva je inž. Leon Knafelec, tajnik dr. Dobovšek, knjižničar pa Čuk.

Srečno Novo leto! Vsem čitateljem »Slovenca« želi srečno Novo leto družina Ruprecht-Hribarjeva iz Cuprije. Prav tako ostali Slovenci v Cupriji.

Nova delniška družba v Belgradu. V Belgradu so te dni ustanovili novo delniško družbo za industrijo in trgovino »M. Brašić, sinovi A. D.« Osnovni kapital družbe znaša pol milijona dinarjev.

Preskrba Belgrada s kurivom in belgrajska policija. Pri preskrbi Belgrada s kurjavo vsestransko pomaga tudi belgrajska policija, ki je vprisanje najetja potrebnih delovnih moči za sekanje in nakladanje drv na raznih savskih in donavskih otokih rešila zelo enostavno. Za ta dela je namreč porabila vse svoje goste iz zaporov, ki so bili navadno vedno polni. Ljudje, ki so bili od policije kaznovani na izdrževanje policijske zaporne kazni, dobe za svoje delo poleg hrane in kruha še dnevno po 30 dinarjev. Zasluzka pa ne dobe izplačane sedaj, temveč ga bodo lahko dvignili šele po prestani kazni. Policija hoče na ta način na mlade pokvarjene tudi vzgojno delovati in jih zopet spraviti na pravo pot.

Založiti smo mogli še nekaj tisoč izvodov

„Slovenčevega koledarja“

Dali smo ga v predprodajo knjigarnam in tiskarnam. Dobite ga pa naložite v naši podružnici na Miklošičevi cesti ali pa pri naši upravi kopitarjeva 6

Tudi pri zastopnikih ga lahko še dobite. Koledar stane le 20 lir. Kupite to lepo in obirno knjigo takoj. Zal Vam bo če si jo ne nabavite, ker je edinstven dokument današnjih dni

KULTURNI OBZORNIK

Jože Dular: Zveste menjave

Za božični čas je izšla lično opremljena pesniška zbirka **Jožeta Dularja »Zveste menjave«**, s katero se predstavlja slovenski javnosti nov pesnik. Ta zbirka je torej njegov knjižni prvenec ter je že zato treba opozoriti javnost nanjo.

Jože Dular se zadnje čase bolj z uspehom posveča prozi, odkrivajoč v smislu psihološkega realizma ter ostrega opazovanja z nagnjenjem rahlega karikiranja dolenske kmete, originale ter zemljo z vinogradi in goricami. Zato je njegova zbirka pesmi prišla skoraj malo nepričakovano, ter pomeni — kljub temu, da predstavlja pesniški debut v vrsti knjižnih izdaj — vendar le nekaj obračun s samim seboj kot pesnikom, s svojo mladostjo, kajti zdi se mi, da gre njegova pot vse bolj v prozo; pa tudi z liriko, kajti pred sabo imamo že začetke njegovih epičnih pesnitev. Kot pesnik je Jože Dular zrasel iz Mentorja, Kresa in Mladike, kjer so budile njegove pesniške impresije, ki jih je priobčeval pod psevdonimom Gorjanski, že tedaj pozornost dnevnih ocenjevalcev. Šele iz teh listov je zrasel v Dom in svet, kjer je priobčil v zadnjih letih nekaj pesmi, predstavljajočih sedaj sredino in težo te pesniške zbirke ter se uvrstil med mlade književnike, ki so notranje pretrgali z revolucionarnimi pesniškimi oblikovnimi poizkusi in se naslonili nazaj na tradicijo ter se zadržali v nekom poetičnem realizmu Jenkove in Levstikove vrste. Pri teh pesnjah ni več iskanje z notranjim trpljenjem novih oblikovnih form in novih metafor, ki razširjajo izrazne moči pesniške besede in razodevajo nova doživljanja novega človeka, temveč se v trdno omejene oblike čaše, izbrušene do zadnje zvokovne čistosti, naliva staro vino iz naše pesniške tradicije.

Dular je eden tistih, ki so se kot reakcija proti prevelikemu subjektivizmu in egocentrizmu zagledali zopet v naravo in objektivnega človeka, ter se je pesniško inspiriral pri večini, zvestih menjavah narave ter z vživljanjem v tuja doživljanja. Namesto novih pesniških odkritij pravih besednih umetnikov imamo v Dularju pesnika, ki se predaja čustvom in utripom, inspiriranih od zunaj po realističnem okolju, zato taki opisi realnih predmetov kakor so Ob svitu ognja ali začetni verzni sonetnega cikla Luč v zapečku. Svojo zbirko je krstil **Zveste menjave**, to je menjave pokrajine in človeka, ki si zvesto slede skozi vse leto:

menjav prezvestih krogotok,
iz sebe raste in se vase steka,
ni mar mu ne za srd ne moč človeka
ne meni se za pravdo, smeh in jok.
Menjave zveste, ve sedaj čez nas
zavoso rožno v bridlkih dne razpnite,
v veselje bolečine pretopite,
da vsem zapoje himno novi čas!

Tako je naslov svoji zbirki opravičil z uvodno pesmijo ter potrdil njen smisel. Pa tudi vsa notranja razdelitev je urejena v smislu teh zvestih menjav letnega časa. To so cikli: Obrežja v soncu, Temna piščal ter Luč v zapečku, dočim pesem Viteška ljubzen stopa izven okvira te časovne oznake, dase je tudi notranje zvezana z menjavo ljubezni in smrti.

»Obrežja v soncu« so vesele razpoloženske pesmi, akvareli pomladnih občutij, premikajočih se oblakov, pomladnega vetra, ki preveva zemljo in ljudi, slikovitih prizorov velikega tedna (veliki petek, velika sobota in velika nedelja), ki v pesniški tehniki spominjajo na križev pot Tauferjeve, pa so seveda za nekaj let pred njim. Kmečka ljubezen je pesem v Jenkovi maniri, pravi obraz s proščenja, gasparijevska podoba z letarskim srem, pa toplo čustvenostjo ter lepim plai-naerom, kakor se kaže v zadnji kitici:

Od sreče molčita.
Ljubezen gori.
Skoz ločje gre veter,
Pri cerkvi zvoni.

In potem pride poletje z obupom in sproščeno miru po viharju. Zadnje pesmi pa so že

osebno pobarvane ter najlepše v tem ciklu. Tu sta v nasprotju s prvimi, ki so gole pokrajinske impresije, že človek in narava tesno povezana s svojo usodo ter čutimo za pesmijo nekaj globljega, metafizičnega (Vročje poletje, Njena pesem, Svetla pesem). Zaključna Lepa jesen, ki spominja na Zupančičevo: Kam bi s to pomladjo, pa je lepa in močna po svojih drznih primerih:

Hribi v soncu rdijo
kot petelinji greben.
Kam naj vendar denem,
to zlato jesen?

»Temna piščala« je drugi ciklus žalostnejših razpoloženj, bolnih ljubezenskih občutij, ko piščal več ne poje in je šel ogenj pod pepel. Tu je ljubezenska poezija občutka zapuščenosti (Zapuščena), potem pa jesenskih razpoloženj in zimskih, ko v hosti sekira laja, žalost pa vame zasaja svoje zobe.

V tem ciklu primejo predvsem skromne pesmice o vsadanem kruhu, soli in potniku, ki ni dobil ne kruha ne soli, ter zadnje Mrzla ognjišča, Osamelost, Sedmina in Nebo žari, s katerimi se je Dular oddolžil sedanjemu času ter mu podal globoko pesniško ogledalo.

Luč v zapečku je ciklus šestih sonetov, v katerih je uspešno Dularju lepo povezati letne čase z njihovimi običaji ter usodo človeka v menjavah njega življenjskih dob. Star par v svojem miru, v zapečku doživi ob letnih časih še enkrat svojo kalitev, svojo rast in zorenje v dvoje, svojo plodno jesen ter prikaže počitka v Bogu. Ciklus je lepa, zaokrožena celota ter je našel že po prvi objavi ocenitev s tem, da je bil sprejet v ljudsko šolske čitanke. Vsa zgradba je dvotirna, kar je izraženo tudi v posebnem tisku sonetne oblike: prvi del opisuje — včasih tudi na malec okornejši način — letni čas in cerkveni običaji, drugi del pa ustrezajoče občutje v življenju starcev. Tu se je Dular pokazal realista, ki mu je za opis in smisel, ne pa toliko za pesniško besedo in njeno metaforo; zato je v njem več lepote v čustvu in kompoziciji, v invenciji, kakor pa pesniškem izrazu, dasi je sonet tehniško dovršen. Ta ciklus vodi že v objektivno epiko, v idilo, ki je pa v Viteški ljubezni dobila tragičen konec.

Je to posebna pesem epične oblike (tri pisma), v kateri je z veliko intuicijo podana romantika viteške ljubezni, odkrivanje dveh src z vso srednjeveško sramežljivostjo in viteškim trubadurštvom, ki pa se konča s smrtjo v boju viteza ter z razdrtim srem komaj in težko izpovedane ljubezni. Pesem je gotovo nad vse zanimiv donesek mlajše slovenske poezije, ki zopet išče v oblikovanju objektivnih dogodkov, pa z globoko čustveno podlago ter zgodovinskimi življenji v duha in okolje dobe. V nji vidim zametek nove slovenske epike, ki je že po Askercu nimamo, ter ne kaže podcenjevanja tega lepega in romantično čustvenega speva, ki zaključuje lepo zbirko.

Zbirka tega realističnega opisovalca narave in človeških občutij kaže, da se je Dular naslonil nazaj na Jenkove oblike in Levstikovo Olto, na našo realistično predmoderno pesem, pa je vendar zajel nekaj izredno močnih impresij dolenske pokrajine, menjav letnih časov, dal dobre pesmi v svojem zajetu današnje dobe ter nakazal pot v novo epiko, ki je pri nas tako redka. Gotovo je zbirka zelo pomembna ravno po tej svoji smeri nazaj v tradicijo, dasi ji pesniški revolucionarji morda ne bodo pravični. Res ne prinaša novih obzorij in pesniških, slogovnih napredkov, prinaša pa toplo človečnost, rahlo razpoloženje, resnično pesniška doživljanja ljubezni in človeških usod ter bo vsakemu lep oddih v današnjem času in lepo čustvo budoče pesniško branje.

Zbirka je zelo okusno izdana z lepim likovnim in lirskim uvodom, s sliko, ki jo je napravil arh. Gabjsek, ki je tudi sicer vzorno opremil zbirko, da je tudi po tej strani lepa knjiga. td.

premagovanju, o apostolatu lepega zgleda, o Marijinem mesecu in delu za mir in o Srcu Jezusovem, h kateremu naj nas vodi Marija. Mnogo stvarne je zbrane v teh govorih, ki obsegajo v knjigi vsak po 6 do 10 strani. Številne načelne in praktične misli bodo uporabljive ne samo v Marijinih družbah, marveč za vse krščanske vernike. Govori so tako obširni, da jih bo mogoče brez škode razdeliti na dva do tri, ker je prav, da se pri družbenih shodih poleg verskega nagovora pove še to in drugo iz življenja; predolgi verski govori bi vzeli shodom Marijine družbe značaj prirske domačnosti, ki ga nujno morajo ohraniti. Izdelava govorov je temeljita, solidna, včasih morda kar malo preveč učena. A glavno je to, da dajo govori voditeljem zadosti uporabnega gradiva, ki ga bo pač vsak po svoje predelal, poizvil in podal. To nalogo govori v polni meri izpolnjujejo. —

Isto kot o govorih za dekleta bi bilo reči o govorih za žene, ki razlagajo pomen ženskih Marijinih družb, govore o Bogu posvečenem življenju v družini, o ženi v službi Jezusa, o vzornici žena in mater — žalostni Materi božji, o molitvi krščanske matere in o stališču, ki naj ga krščanska žena dosledno zavzema namram papežev glavi Cerkve. — Knjiga prihaja v času, ko nimamo nobenega homiletičnega lista, ko tudi druge homiletične literature, domače in tuje, pogrešamo. Vsak duhovnik, ki ima vodstvo Marijinega vrta ali Marijine družbe v rokah, jo bo gotovo z veseljem pozdravil in sprejel. Vse priznanje škofijskemu vodstvu Marijinih družb in posebej še uredniku knjige za trud in dobro voljo. Naj se izpolni napoved, da bodo podobne zbirke govorov še izšle. Dobrodošle bodo gotovo.

Alojzij Košmerlj.

Seznam ljubljanskih optantov za preselitev

(V oklepajih rojstno leto in kraj — in pomeni: poročena.)

Dolar Wolfgang (5. 11. 1923, Mirna), Ljubljana; Jamar Elfride (27. 12. 1890), Ljubljana, Rimska 23; Jandaurek in Jamar Irena (20. 4. 1866, Lemberg), Ljubljana, Rimska c. 23; Roth Edvard (15. 3. 1908, Maribor), Ljubljana, Poljedelska 19; Preseren in Roth Jožefa (16. 3. 1905, Ljubljana), Ljubljana, Poljedelska 19; Roth Margareta (22. 9. 1937, Ljubljana), Ljubljana, Poljedelska 19; Schorn Janec (21. 12. 1894, Sv. Ema), Ljubljana, Kolodvorska 27; Ratzmann in Schorn Stefani (12. 10. 1896, Nemčija), Ljubljana, Kolodvorska 27; Schorn Janec (10. 2. 1922, Tiefert), Ljubljana; Satter Hans Otmar (7. 3. 1899, Kočevje), Ljubljana, Vrtača 13; Schulze in Satter Rosi (23. 2. 1905, Nemčija), Ljubljana, Vrtača 13; Plautsteiner Antonij (5. 1. 1891, Celje), Ljubljana, Rožna dolina VII/7; Presker in Plautsteiner Kristina (12. 10. 1896, Nemčija), Lj., Rožna dolina VII/7; Roth Rajmund (1. 11. 1884, Celovec), Ljubljana, Koseskega 32; Gutmacher in Roth Ana (16. 7. 1901, Rojan), Ljubljana, Koseskega 32; Roth Teodor (27. 8. 1934, Ljubljana), Ljubljana, Koseskega 32; Roth Vladimir (51. 8. 1934, Beograd), Ljubljana, Koseskega 32; Saria Balduin (5. 6. 1895, Ptuj), Ljubljana, Dermotova 23; Hartmann in Saria Jolante (50. 12. 1904, Bačka), Ljubljana, Dermotova 23; Saria Rajngard (22. 9. 1929), Ljubljana, Dermotova 23; Saria Trude (50. 8. 1935, Ljubljana), Ljubljana, Dermotova 23; Schier in Zampa Ana (4. 9. 1888, Nemčija), Ljubljana, Vogelna 9; Turba Jože (26. 9. 1882, Ratenau), Ljubljana, Jesenkova 2; Persil in Turba Ana (27. 12. 1894, Ptuj), Ljubljana, Jesenkova 2; Turba Antonija (19. 10. 1876, Trautenu), Ljubljana, Jesenkova 2; Tomažič Martin (12. 11. 1898, Ptuj), Ljubljana, Zbaničnikova 16; Temmel in Tomažič Ana (15. 7. 1899, Sp. Dravograd), Ljubljana, Zbaničnikova 16; Praunseis Alfonz (15. 4. 1884, Ljutomer), Ljubljana, Apihova 16; Boštjančič in Praunseis Marija (15. 7. 1890, Ljubljana), Apihova 16; Kremžar in Sepe Helena (15. 8. 1909, St. Pölten), Ljubljana, Drenikova 26; Sepec Milan (17. 11. 1935, Maribor), Ljubljana, Drenikova 26; Grebenz Melita (18. 5. 1914, Ljubljana), Ljubljana; Grebenz Dora (12. 2. 1915, Ljubljana), Ljubljana; Grebenz Hanelore (23. 5. 1941, Ljubljana), Ljubljana; Grebenz Otto (18. 10. 1875, Maribor), Ljubljana; Horn in Grebenz Marija (27. 6. 1883, Brno), Ljubljana; Halbensteiner Erik (15. 2. 1905, Lj.), Ljubljana, Privoz 20; Obermaier in Halbensteiner Franciska (25. 12. 1909, Nemčija), Ljubljana, Privoz 20; Heinrich August (6. 8. 1873, Leoben), Ljubljana, Via Verdi 10; Rachoy in Heinrich Flora (19. 2. 1876, Leoben), Ljubljana, Via Verdi 10; Haselbauer Frida (29. 1. 1912, Schaferei), Ljubljana; Halbensteiner Hermann (9. 2. 1875), Ljubljana, Baragova 12; Lanzinger in Halbensteiner Helena (6. 11. 1877, Jelše), Ljubljana Baragova 12; Klubus Antonij (22. 2. 1901, Maribor), Ljubljana, Milčinskega 18; Rebernik in Klubus Matilda (1. 3. 1905, Maribor), Ljubljana, Milčinskega 18; Klubus Charlotte (9. 10. 1927, Maribor), Ljubljana, Milčinskega 18; Jank Otto (13. 1. 1892, Maribor), Ljubljana; Kohl-russ in Janko Berta (16. 1. 1906), Ljubljana; Hubalek Maksimilijan (17. 10. 1879, Nemčija), Lj., Strojeva 5; Pisacič de Hizanovec in Hubalek Gabrijela (22. 6. 1885, Maribor), Ljubljana, Strojeva 5; Hofman Edvard (31. 3. 1889, Kočevje), Ljubljana, Skofjska 7; Seitz in Hofmann Stefani (29. 11. 1880, Gradec), Ljubljana, Skofjska 7; Hofmann Edvard (26. 6. 1922, Ljubljana), Ljubljana, Skofjska 7; Hofmann Margareta (14. 11. 1924, Ljubljana), Ljubljana, Skofjska 7; Knifitz Franc (21. 11. 1895, Nemčija), Ljubljana, Tržaška 60; Krivitz in Knifitz Neža (17. 1. 1895, Korosko), Ljubljana, Tržaška 60; Kobler Antonija (10. 6. 1889), Ljubljana, Gorupova 4; Haselbauer in Kobler Ana (26. 3. 1892, Zwodau), Ljubljana, Gorupova 4; Kordisch Jožef (22. 1. 1901, Stara cerkev), Ljubljana, Vrhovčeva 17; Lovko in Kordisch Amalija (10. 7. 1907, Begunje pri Cerknici), Ljubljana, Vrhovčeva 17; Kordisch Jožef (23. 10. 1935, Begunje pri Cerknici), Ljubljana, Vrhovčeva 17; Kordisch Helena (28. 5. 1937, Borovnica), Ljubljana, Vrhovčeva 17; Moro roj. Hudovernig Kristina (18. 4. 1879, Radovčice), Ljubljana, Pleteršnikova 15; Maleschitsch Janec (14. 5. 1879, Radovčice), Ljubljana, Cesta dveh cesarjev 165; Maleschitsch Avgusta (14. 5. Westfalija), Ljubljana, C. dveh cesarjev 165; Maleschitsch Janec (12. 12. 1924, Ljubljana), Ljubljana, C. dveh cesarjev 165; Maleschitsch Herman (16. 11. 1928, Ljubljana), Ljubljana, C. dveh cesarjev 165; Luschan Friederik (27. 8. 1904, Ljubljana), Ljubljana, Celovška 28; Horst in Luschan Margareta (24. 4. 1910, Gradec), Ljubljana, Celovška 28; Luschan Peter (8. 9. 1937, Ljubljana), Ljubljana, Celovška 28; Petrovič Peter (16. 6. 1895, Sežana), Ljubljana, Vodnikova 31; Kremžar in Petrovič Ivana (50. 10. 1901, Dunaj), Ljubljana, Vodnikova 31; Mausser Janec (18. 6. 1904, Ljubljana), Ljubljana, Vodmatski trg 3; Peterlin in Mausser Stanislava (6. 4. 1907, Ljubljana), Ljubljana, Vodmatski trg 3; Mausser Danijel (26. 1. 1932, Ljubljana), Ljubljana, Vodmatski trg 3; Mausser Bogomir (11. 5. 1936, Ljubljana), Ljubljana, Vodmatski trg 3; Mausser Valburga (8. 11. 1938, Lj.), Ljubljana, Vodmatski trg 3; Mausser Adelhai-da (2. 10. 1941, Ljubljana), Ljubljana, Vodmatski trg 3; Kremžar Marija (20. 3. 1907, Dunaj), Ljubljana, Malgajeva 4; Kremžar Janec (30. 9. 1873, Podgora), Ljubljana, Malgajeva 4; Kremžar Tereza (12. 7. 1924, Dravljje), Ljubljana, Malgajeva 4; Kremžar Antonija (15. 10. 1902, Dunaj), Ljubljana, Malgajeva 4; Fink Adolf (25. 3. 1883, Poljane), Ljubljana, Černetova 4; Skubie in Fink Sabina (1. 9. 1895, Ptuj), Ljubljana, Černetova 4; Fink Franc (17. 3. 1929, Maribor), Ljubljana, Černetova 4; Drogenik Terezi (9. 9. 1890, Gradec), Ljubljana, Tržaška 6; Drakster Peter (27. 3. 1874, Judenburg), Ljubljana, Sv. Petra c. 6; Langerholz in Drakster Marijana

(21. 8. 1866, Skofja Loka), Ljubljana, Sv. Petra c. 6; Drakster Viktor (14. 4. 1905, Ljubljana), Ljubljana, Medvedova 1; Dolnizher in Drakster Stanislava (13. 10. 1906, Trlovje), Ljubljana, Medvedova c. 1; Drakster Ingeborg (1. 3. 1937, Ljubljana), Ljubljana, Medvedova 1; Deisinger Ema (5. 1. 1901, Kamnik), Ljubljana, Hrenova 10; Čresovnik Janec (17. 3. 1895, Sv. Margareta), Ljubljana, Ameriška 4; Ahlfeld Walter (7. 10. 1886, Nemčija), Ljubljana, Zvezdarska 4; Tesch-da in Ahlfeld Marija (1. 2. 1894, Ljubljana), Lj., Zvezdarska 4; Gallasch Egon (16. 12. 1890, Gor. Mauke), Ljubljana, Via Div. Isonzo 53.

Obersnel in Gallasch Zora (30. 1. 1890), Ljubljana, Via Div. Isonzo 58; Gallasch Helga (4. 2. 1921, Jesenice), Ljubljana, Nemčija; Gallasch Egon (14. 11. 1924, Jesenice), Ljubljana, Via Div. Isonzo 58; Gallasch Gerhard (19. 8. 1927, Dobrava), Ljubljana, Via Div. Isonzo 58; Wegemann Orest (25. 1. 1876, Bukovina), Ljubljana, Ljubljana; Wiragh in Wegemann Maria (23. 9. 1882, Madžarska), Ljubljana, Ljubljana; Wallas Janec (28. 8. 1886, Strmec), Ljubljana, Mivka 3; Beier in Wallas Frančiška (21. 1. 1887, Nemčija), Ljubljana, Mivka 3; Papež in Treo Marija (21. 10. 1881, Ljubljana), Ljubljana, Gosposvetska 10; Treo Roman (23. 12. 1922, Ljubljana), Ljubljana, Gosposvetska 10; Treo Charlotte (5. 1. 1914, Ljubljana), Ljubljana, Gosposvetska 10; Margetich in Teclazie Hermenegilda (23. 11. 1887, Zora), Ljubljana, Dolenjska c. 12; Margetich Boris (24. 11. 1920, Ljubljana), Ljubljana, Dolenjska c. 12; Suklje roj. Stelner Leopoldina (1. 11. 1885, Wien Dunaj), Ljubljana, Bleiweisova 5; Suklje Ana (24. 3. 1915, Wien Dunaj), Ljubljana, Bleiweisova 5; Sluga Antonij (3. 2. 1899, Wien Dunaj), Ljubljana, Posavskega 7; Petek in Sluga Ana (26. 7. 1896, Ptuj), Ljubljana, Posavskega 7; Sluga Egon (30. 9. 1922, Ptuj), Ljubljana, Posavskega 7; Sluga Milan (16. 6. 1932, Ljubljana), Ljubljana, Posavskega 7; Slanovec Ivana (16. 5. 1913, Kamnik), Ljubljana, Gregorčičeva 17; Sentschar Leopold (25. 8. 1907, Ljubljana), Ljubljana, Dravska 12; Dowetschar in Sentschar Erna (15. 4. 1915, Ljubljana), Ljubljana, Dravska 12; Sentschar Breda (16. 3. 1939, Ljubljana), Ljubljana, Dravska 12; Seemann Marija (16. 10. 1881, Przemysl), Ljubljana, Karlovska 1; Zwettau in Seemann Vilma (16. 9. 1863, Osijek), Ljubljana, Karlovska 1; Schrautner Herica (27. 4. 1904, Ljubljana), Ljubljana, Puharjeva 5; Sheringer Janec (5. 2. 1901, Cernomelj), Ljubljana, Karlovska 9; Imperl in Sheringer Ana (28. 7. 1906, Orešje), Ljubljana, Karlovska 9; Sheringer Janec (2. 9. 1930, Ljubljana), Ljubljana, Karlovska 9; Putschel Janec (5. 9. 1900, Prevalje), Ljubljana, Groharjeva 7; Poje Janec (1. 5. 1920, Ljubljana), Ljubljana, Ljubljana; Poje Janec (18. 12. 1889, Dolga vas), Ljubljana, Hrenova 13; Hotschevar in Poje Urša (8. 10. 1887, Radeče), Ljubljana, Hrenova 13; Poje Rajmund (26. 5. 1928, Ljubljana), Ljubljana, Hrenova 13; Schormann in Radič Ottilja (6. 10. 1895, Graz), Ljubljana, Kersičeva 6; Schmidinger in Radič Ida (2. 12. 1872, Veliki Florjan), Ljubljana, Kersičeva 6; Görtner in Počivaunik Tereza (20. 1. 1879, Brno), Ljubljana, Dolenjska 33; Počivaunik Karol (15. 6. 1909, Ljubljana), Ljubljana, Dolenjska 33; Perko Janec (9. 2. 1875, Štajerska), Ljubljana, Smartniska 21; Osimitsch Dominik (23. 9. 1885, Ruše), Ljubljana, Kodeljevo 15; Kreuger in Osimitsch Antonija (28. 8. 1893, Villach), Ljubljana, Kodeljevo 15; Osimitsch Darinka (9. 2. 1921, Vič), Ljubljana, Kodeljevo 15; Oberlinter Roman (8. 6. 1897, Wien Dunaj), Ljubljana, Via 3. maggio 7; Luschan Albert (19. 7. 1910, Ljubljana), Ljubljana, Lepi pot 26; Brodar in Luschan Jožefa (19. 3. 1906, Ljubljana), Ljubljana, Lepi pot 26; Kropf Marija (17. 3. 1913, Ptuj), Ljubljana, Ul. Stare pravde 3; Kranner Ludovik (22. 7. 1898, Ljubljana), Ljubljana, Vošnjakova 7; Kohlhauser Albert (26. 12. 1875, Oberrohr), Ljubljana, Verstovškova 3; Fleischer in Kohlhauser Matilda (1. 3. 1900, Ljubljana), Ljubljana, Verstovškova 3; Jeglitsch Erich (5. 4. 1916, Fram), Ljubljana, Medvedova 1; Zagradnik in Jeglitsch Jožefa (2. 12. 1910, Ljubljana), Ljubljana, Medvedova 1; Jeglitsch Erich (25. 6. 1940, Ljubljana), Ljubljana, Medvedova 1; Hönigmann Teodor (21. 1. 1920, Kočevska Reka), Ljubljana, Vodmatska 1; Hönigmann Jožef (11. 11. 1918, Sevnica), Ljubljana, Vodmatska 1; Hönigmann Jožef (31. 3. 1883, Handlerji), Ljubljana, Vodmatska 1; Barovič in Hönigmann Elsa (16. 11. 1894, Sevnica), Ljubljana, Vodmatska 1; Hönigmann Stanislav (15. 11. 1925, Mozelj), Ljubljana, Vodmatska 1; Hönigmann Elsa (71. 12. 1913, Sevnica), Ljubljana, Vodmatska 1; Gumpot Janec (26. 11. 1901, Misljinje), Ljubljana, Florjanska 27; Pototsehnig in Gumpot Amalija (1. 4. 1901, Zvezna Kaplja), Ljubljana, Florjanska 27; Goritschnigg Franc (30. 1. 1878, Nemčija), Ljubljana, Posavskega 7; Lachnig in Goritschnigg Elza (31. 7. 1886, Kremsier), Ljubljana, Posavskega 7; Gollesch Alojzij (2. 4. 1900, Ptuj), Ljubljana, Sv. Petra nasip 71; Semetz in Gollesch Urša (21. 10. 1900, Kranj), Ljubljana, Sv. Petra nasip 71; Gollesch Ervin (1. 11. 1930, Ljubljana), Ljubljana, Sv. Petra nasip 71; Gollesch Oto (21. 1. 1932, Ljubljana), Ljubljana, Sv. Petra nasip 71; Gollesch Marija (9. 3. 1938, Ljubljana), Ljubljana, Sv. Petra nasip 71; Fleischer Jožef (5. 3. 1919, Ljubljana), Ljubljana, Verstovškova 3; Dowetschar Rudolf (27. 11. 1910, Ljubljana), Ljubljana, Dravska 14; Pauschek in Dowetschar Leopoldina (9. 11. 1910, Zagorje), Ljubljana, Dravska 14; Ferlan Maks (27. 2. 1889, Ljubljana), Ljubljana, Kolodvorska 8; Schumann in Ferlan Ema (6. 1. 1889, Eibenstock), Ljubljana, Kolodvorska 8; Schwelz Ferdinand (29. 5. 1903, Ljubljana), Ljubljana, Pražakova 11.

Zberite knjige »Slovenčeve knjižnice«. - Vsaka knjiga broširana le 5 lir, vezane po 11 lir in 20 lir.

»Orač« - vodilni kmetijski list

Izšla je prva številka III. letnika »Orača«, ki mu smemo po vsej pravici nadeti gornji naziv. Kot z vsemi številkami doslej, je tudi s prvo številko novega letnika dokazal, da je pravilno ocenil potrebo po kmetijsko strokovni vzgoji. Vsi članki so v strokovnem oziru popolni, prirejani potrebam današnjega časa z opozorilom po zvišanju kmetijske proizvodnje.

Inž. Simončič daje kmetom temeljita navodila v članku: »Kaj bomo sejali spomladi?«. Kežman opozarja na domača gnojila, kot edina polna gnojila, med tem ko so umetna gnojila samo dopolnilna, pa jih bo morda še težko dobiti. Zelo važen je članek inž. Janežiča »Poljekim mišim-smrti«, v katerem razlaga škodljivo delo poljekih miši in daje navodila za organizirano zatiranje v kolonah. Inž. Muck podaja zelo zanimiva navodila glede krmiljenja živine, dr. Koren pa je načel praktična vprašanja o eodolovanju med živinorejcem in živinodranikom, zlasti glede informacij, ki naj bi jih dal kmet, ko pride iskat veterinarja. »Zapreke našega sadjarstva« je naslov članka, ki ga je priobčil referent za sadjarstvo g. Kavčič in ki ga bo z haskom prebral vsak sadjar. Kavelj Franc, ki si je sam izdelal že mnogo praktičnih priprav za kmetijstvo, opozarja svoje kmečke tovariše na »vleče za premikanje kupov« iz sadonosnikov. Članek je opremljen s slikami vleče in njene funkcije. Inž. Zagar objavlja članek »Gozdni mrčes« in zlasti omenja smrekovega lubadarja. Pereč problem je načel inž. Sluga s člankom »O eteljnihih«. Inž. Kunc daje s člankom »Zboljšajmo zemljo« praktična navodila za takozvane manjše melioracije. Dr. Pergar je priobčil prvi članek iz kmečke zakonodaje in obravnaval kmečko dedovanje. Številko je zaključil dr. Puš s člankom »Za novo leto«, v katerem je nanašal važne misli o zadržanju ljudi v današnjih razmerah.

K temu poročilu dodajamo samo to željo, da bi si »Orač« naročili vsi kmetje, da ne bi bila nobena kmečka hiša brez njega. To je danes še posebno važno radi tega, ker je mnogo manj kmetijsko-strokovne literature, potreba po strokovni izpopolnitvi pa zlasti v naši pokrajini zelo nujna. »Orač« lahko naročite pri poverjenikih ali pri upravi v Ljubljani, Tyrševa 38. Naročnina za leto 1942 znaša samo 20 lir.

»Vedež«

»Vedež«, stari, znani žepni koledarček, je izšel za leto 1942-XX/XXI. v Trstu. To je že tri in dvajseti letnik tega, od rajnega Štoke ustanovljenega koledarja. Poleg običajne koledarske vsebine prinaša obilno gospodarskih nasvetov,

Francesco Perri:

23

Neznani učenec

Zgodovinski roman iz Kristusovih časov. Prevedel dr. Joža Lovrenčič.

Stene tega prostora so bile poslikane s prizori iz Dionizovega mita. Slike so predstavljale boga kot mladika, ki ga raztrgajo titani, Minervo, ki je rešila srce božanske žrtve pred zverinsko pojedinjo in ga nesla Jupiteru, deviško Semelo, ki je zanosila ob blisk nesmrtnega ljubimca, kateri se ji je prikazal v vsej svoji veličasti, in Dioniza kot otroka, ko se igra na gori Nizi s pantri in levi.

Zdaj pa zdaj je stopil v ginecej v žareče rdečo tuniko oblečen mistagog in poučeval učenca o bližajočih se obredih. Komaj je končal, so se oglasele nevidne svirile s svojim omamnimi vplivom.

Marcus Adonij je bil že kar pijan in se čutil kakor izven sveta. Ta godba, te dražilne dišave, ki so se lahko dvigale z žerjavnic, mistagoge besede in še raznobarne luči so ga prestavile v nestvarni svet sanj in more.

Ob groznem občutku nedoločnega strahu pred čudežnimi dogodki je hitreje dihal in srce mu je silovito bilo.

To noč naj vidi nesmrtnega Dioniza, sina ognja, raztrgani orgiasti naj se mu prikaže od lica do lica in naj vniče vanj, kakor prodre sončni žarek v tiho vodo, in ga prepoji s svojo besnobo?

Tako je mislil in kar ves drgetal od neznan-skega razburjenja.

6.

»Dvigni se, učenec, ecce, ecce, deus — bog je tukaj!«

Mistagogov glas je odmel iz ozadja gineceja.

Marcus Adonij je bil tako razburjen, da je planil pokoncu, kakor če bi udarila strela. Trepetajoč in osupel se je približal mistagogu in videl, da ima pred seboj kosarico, pokrito s črnim platnom.

»Vzemi jo,« je ukazal mistagog, in pojdi za menoj!

Marcus se je pripognil, vzel kosarico, jo zadel na glavo in šel za onim po stopnicah, ki so se vzpenjale v tempeljske in na prosto.

Komaj je bil zunaj, je občutil, kakor bi se ves vrt zibal in bi hreščal kot ladja na tri vrete vesel ob viharju. Temno zategel glas, podoben vršanju vetra v vrhah na ladij, je prihajal v presledkih iz za vrste cipres, da se je zrak kar tresel, iz za zidu pa je odmevala tožeča pesem svireli, menjava čudovito besnega napeva, ki ga je poslušal štiri ure v gineceju v mističnem miru in je bil kakor oglašanje zemlje.

Ko so prišli v kapelo pred žrtvenik, se je mistagog ustavil. Tudi Marcus Adonij je obstal, odložil kosarico in se ogledal po prostoru.

Na žrtveniku iz štirih kockastih, neobdelanih skal je bila lepo zložena grmada pinijevih drv ko za žrtev. Daleč spodaj v kapeli je bil pozlačen, a še prazen prestol, okoli njega po vrsti piroforov v ogledalnicah. Vsak je imel v rokah dve pinijevi bakli. Dva koraka od piroforov so bile med žrtvenikom in prestolom v polkrogu bakhantije.

Marku Adoniju je srce zaplalo: sredi gruče je zagledal Varilijo, ki je bila med vsemi najbolj bleda in skoraj prozorna. Namesto nebride — damjakovega krzna, kot so jo nosile vse druge, je bila oblečena v belo platneno tuniko, na glavi pa je imela majhno pozlačeno mitro, zavezano pod brado na pentljo iz tence, da je bil njen obraz svečeniški in nedopovedljivo čudovito milne.

Videti je bilo, da je izmed vseh izbrana in da bo igrala prvo vlogo pri tajnih obreda. Na desni

ob njej je bila skoraj razgaljena prelepa Lolija Pavlina, ki so ji v svetlobi bakel blestele lakti in čudovito lepi zobje, o katerih je ves Rim govoril, na levi pa je stala plavalosa Urgulanija s polmesecem v lasih. Vse so bile v damjakovih ali leopardovih nebridah, s terzom, z Bakhovo palico v rokah, ovenčane z bršljanom in v sandalah iz pozlačene kože, povezanih do golenic.

»Poglekni!« je ukazal mistagog Marku, ki je ubogal.

Takoj nato so bili pri njem trije strežniki — spondofori. Prvi je prinesel na srebrnem krožniku mastne zemlje, drugi amforo z vodo, tretji posodico vonjavine.

»Vedi, o učenec,« je začel mistagog s svojim pojočim glasom. »da so iz iste snogi bogovi in ljudje: iz zemlje, skupne matere, iz vode, ki je kri vseh stvari, in iz dišave, nesmrtnega diha Zevsovega. Ti zdaj mešaj, gneti in izoblikuj podobo človeka!«

Marcus je tresoč se poslušal. S prsti je napravil v kepi ilovice majhno izvotlino, vili vanjo vode, potem vzel še posodico z vonjavino, jo odprl in prillil dišave, nakar je začel ilovico gneti. Oster, opojen vonj, ki ga je vdihaval, ga je omamno dušil. Medtem ko je gnetel lepko gmoto in je za cipresami še vedno zamolklo vršalo, kakor bi sopla po šastna zver, je mistagog dvignil in razprostrl roke in njegov glas je odmeval, kakor bi ne klical človek:

»Zevs prvi, Zevs poslednji, gospod bleksa, Zevs glava, Zevs osredje, od Zevs vse prihaja!« To je bil orlični obredni obrazec.

7.

Ko je Marcus Adonij zgnel ilovico in izoblikoval nekakega okroglastega močička, mu je mistagog ukazal, naj ga nese na grmado. Nato je po-

mignil in dva spondofora sta privleklo pred žrtvenik velikega kozla, ki se mu je črna dlaka svetila v siju bakel, kakor bi bila kovinasta. Velika, visoka in zvita rogova z gosto podbradnico in žvepleno iskrenimi se očmi sta mu dajala videz nečesa silnega in vrazjega. Medtem ko sta ga spondofora trdno držala za roge, je grozeče prhal, se vzpenjal, stresal glavo in se pripravljal na trk.

Mistagog je segel tedaj v zabojo, iz katerega je vzel svetlo dvorezno sekuro in jo dal mladniku.

»Vzemi jo, o učenec, in ubij kozla, a glej, da ga končaš z enim samim udarcem na eredo čela!«

Marcus je zgrabil sekuro in nekaj trenutkov zmeden gledal zdaj mistagoga zdaj kozla, ki je bil nemiren, hudo brcal in prhal. Da ne bi izgrešil z udarcem, je prijel z eno roko kozla za rog, z drugo je pa zavil sekuro in v trenutku, ko je bila žival mirna, zamahnil z vso silo v čelo. Sekira je prodrla do toporišča in žrtev se je v hipu zgrudila. Iz globoke rane so curkoma vrela s krvjo pomešani topli možgani.

Marka je ob tem pogledu prevzel čuden občutek nekakega divjega ponosa. Bilo je prvič, da je prelil kri, in zadel je, kakor kak star žrec. Znal je torej zamahniti kakor pravi Rimljan, kar se mu je zdelo dobro znamenje za njegovo uvedbo.

Medtem sta dva spondofora pokleknila k žrtvi, ki je še nekoliko podrhtevala v bokih, in Marko je prisostvoval presenetljivemu početju. Eden izmed spondoforov je brž zaklal kozla in ujel kri v brončeno posodo, drugi pa mu je med parkljam na zadnji nogi predrl luknjico, vtaknil vanjo trstiko in začel pihati. V trenutku se je žival napihnila, iztegnila vse štiri noge v zrak in se z zmeden dloko in napeto kožo pošastno večala. Nato so jo odrli. jo bliskovito razparali, ji vzeli jetra, ki so jih spravili na srebrn krožnik, ledvice s salom so pa položili na grmado, da bi se sežgale.

MACCHINE APPARECCHI SOLLEVAMENTO S. A.

TORINO - CORSO ORBASSANO 132 - TEL. 31968

MACCHINARIO - APPARECCHI SOLLEVAMENTO - UTENSILERIA E FERRAMENTA - ATTREZZATURE DA IMPRESA - ORGANI TRASMISSIONE - OFFICINA PER RIPARAZIONI - STROJ - DVIGALA - POTREBSCINE IN ELEZZINNA - OPRME - TRANSMISJE - DELAVNICA ZA POPRAVILA

Knjigi »Trop brez zvoncev« in »Pokojni župnik Kampens« sta najprimernejši novoletni darili! Broširane knjige so po 5 lir, vezane po 11 lir in po 20 lir.

Žalostni naznanjamo, da nam je umrl edini sin

Slavko Piskar

stud. techn.

Pogreb bo na Silvestrovo ob 3. uri popoldne z Zal k Sv. Križu. Ljubljana, 30. decembra 1941.

Zalujoči oče Alojzij, mati Pavla in ostali sorodniki.

Umrli nam je naš ljubljani soprog, oče, stari oče, brat, stric in tast, gospod

Valentin Peterlin

mizarski mojster

Pogreb draglega pokojnika bo v četrtek, dne 1. januarja 1942, ob 1/23. uri popoldne z Zal, kapelice sv. Andreja, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 30. decembra 1941.

Zalujoči ostali.

Mali oglasi

Službe

Dobe:

Kuharico

pridno, varčno, samostoj. gospodinja, staro od 30 do 45 let, takoj sprejem. k dvema gospodoma. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Samostojna gospodinja« st. 13331.

Mladega poštenega fanta

za pobiranje krompirjevih odpadkov po hišah s trieklimjem sprejem. — Kotnikova 21-I., desno.

Starejšo žensko

pošteno in vestno, ki se razume na rejo prašičev, sprejem. takoj. — Kotnikova ul. 21-I., desno.

Resno, pošteno dekle

veščo vseh hišnih del in šivanja, sprejem. takoj. Naslov v upravi »Slov.« pod st. 13369.

Pisarniško moč

začetnico, sprejem. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Pridna 13363.«

Filatelija

Filatelisti, pozor!

Najugodnejše kupite in vnovčite znamke vseh kontinentov to poslednjih okupacijskih znamk v knjigarni »Ves D.« Ljubljana, Stritarjeva 6.

Posestva

Večje posestvo

4 km od Ljubljane, 18 jehov zemlje, z vsem inventarjem, živino in tremi gospodar. poslopji prodam za 280.000 lir. — Cesta v Rožno dolino 3.

Kupimo

Kože domačih zajcev

plačuje najbolje krznarstvo D. ROT, Ljubljana, Mestni trg 5.

Kolovja

za vinograd, kupi večjo množino. Sušnik, Trška gora 36, Novo mesto.

Sobe

Istejo:

Lepo meblor. sobo

iščem v centru ali v Rožni dolini. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Soliden 13345.«

Prodamo

»Singer« šivalni stroj

dobro ohranjen, napredaj. A. Avsec, Bežigrad st. 13.

Vajenci

Zobotehniško vajenko

ali vajenca s predpisano šolsko izobrazbo sprejem. — Naslov v upravi »Slov.« pod st. 13356.

Razno

Zaveze

za zatemnitev

iz papirja

nudi solidno to poceni

Puc Danilo

tapetnik

Ljubljana, Slomškova 9

Telefon št. 35-71.

Čitajte »Slovenca«

Lastniki

»Deering« - kosilnic!

Izkoristite zimski čas, ko se ni dela na polju, za ureditev svojih kosilnic! Vel nadomestni deli za »Deering« - kosilnice so dospeeli iz tovarne in jih dobite v železnini FR. STUPICA - Ljubljana, Gosposvetska cesta 1.

Vaši otroci prosijo jabolk

Jalov je vaš izgovor, da se jabolk ne dobi nikjer. Veliko izbiro jabolk vam nudi Lavič in Strumbelj, Tyrševa cesta 33.

FILATELISTI

PRESSO I PIÙ IMPORTANTI UFFICI POSTALI DEL RE GNO POTETE CONSULTARE GRATUITAMENTE IL CATALOGO DELLE CARTE VALORI POSTALI VENDIBILI PER COLLEZIONE DALL'UFFICIO FILATELICO DELL'AMMINISTRAZIONE DELLE POSTE E TELEGRAFI. GLI UFFICI SUDDETTI ACCETTANO LE RICHIESTE DI ACQUISTO DI FRANCOBOLLI E DEL CATALOGO. IL PREZZO DEL CATALOGO È DI L. 4 SE ACQUISTATO DIRETTAMENTE NELL'UFFICIO FILATELICO IN ROMA - PER LA SPEDIZIONE AGGIUNGERE L. 1.10 PER L'INTERNO DEL REGNO E L. 2.75 PER L'ESTERO.

Pri največjih poštah uradih Kraljevine si lahko brezplačno ogledate katalog poštne vrednotice, ki jih za kolekcije prodaja filatelistični urad Uprave Pošte in Telegrafa. Omenjeni uradi sprejemajo naročila za nakup znamk in katalogov. Cena kataloga je L. 4,-, če ga naročite neposredno pri filatelističnem uradu v Rimu. Za pošiljatev priložite L. 1.10 za Kraljevino in kolonije ter L. 2.75 za inozemstvo.

Kap jih je zadela...

40

Odkar se je bil vdrl komisar v to podzemsko kraljestvo zločincev, je preteklo že nekaj ur, in vendar še ni popustila napetost njegovih živcev.

Razburjenost, ki mu je razbičala vse njegove živce, ga je držala pri polni moči.

In Bobby se je to spoznal.

»Ko sem moral vlačiti kamenje,« je pravil, »sem zmeraj zaprl pumci. Potem sem se vedno lahko svobodno kretal v spremstvu čuvaja po kleti...«

Železne duri z gumijastim tesnilom so zapirale votlino od ostalih kletnih prostorov. Zraven njih je bil pritrdjen vodokaz, ki je kazal višino plime.

Pri plimi je voda gotovo zalila te duri. »Vse dobrine nikoli ne morejo biti skupaj,« je filozofiral Chappell. »Torej so se ti »dečki« lahko odpeljali samo pri oseki.«

Pristanišče v votlini je bilo zelo spretno napravljeno.

Okrog in okrog so bili mostiči iz lesenih hlodov, ki so bili seveda zaradi retne plime vsi malce polzki.

Zarnica sredi votline pa je izvrstno razsvetljevala ves prostor.

Razsvetljava je bila tako dobra, da jima je postalo razočaranje takoj jasno.

V votlini namreč ni bilo nobenega čolna. Prosta gladina se je motno premikala v večno tleskačem ritmu.

Bobby je odhitel k izhodu.

Chappell za njim. Divje besneče butanje valov ju je oškropilo z belo peno.

»Vihar!« zamrmra Bobby.

»Preklete!« reče Chappell vznemirjeno. Cez nekaj minut naporena iskanja sta ugotovila, da ni tukaj niti rešilnih pasov niti plavalnih jopičev.

In, čeprav bi jih našla, ne bi mogla tvegati plavanja skozi metrsko visoke pribojne valove, ki bi vrhli še najbolj močnega človeka ob čeri.

Stala sta tu brezmočno.

»Kako pa bova prišla od tu?« vpraša Bobby Chappella.

»Počakajva, da se bodo vrnili ostali zločinci,« predlaga Chappell.

Bobby zmaje z glavo.

»Ne gre! Vsak dan ob osemnajstih in štiri in dvajseti uri se mora oddati tajno znamenje s kratkovalovnim oddajnikom...«

»Fant!« vzklikne Chappell. »Potem je pa vse v redu! Oddajnik!«

»Kaj boš z njim?«

»Saj lahko vendar z njim priključeva od zunaj pomoč! In potem daja zvedeti Montgomeryju, kako bi mogel priti skozi kapelo do naju...«

»Ti pa zmeraj pogodiš v črno!« ga hvali Bobby.

In potem odpelje svojega predstojnika v sobo z radijsko napravo.

Tu je bil konec antene, ki je dala že go-spej Chappellovi toliko misliti.

Notri sta stali dve svetlo uglieni mizi, na njima pa priprave za kratkovalovno oddajo in kratkovalovni sprejem.

V sosedni sobici je bila naprava za preoblikovanje in rezervna priprava za proizvodnjo električnega toka.

Mikrofon in zvočnik na mizi ob strani sta pričala, da bi lahko služila ta naprava tudi za telefonske razgovore.

»Se spoznaš na to ropotijo?« vpraša Bobby.

»Prav za prav bi se ti tudi moral!« mu odgovori Chappell in si počese lase z obraza, kajti tudi on je bil od viharja ves razmršen, ravno tako kot Bobby.

»Kako to?«

»Ker si najprej služil pri newyorški rečni policiji...«

»Ne spominjam me na to najbolj temno do-bo mojega kriminalističnega življenja!« ga prosi Bobby. »Čeprav smo bili fantje od hudiča, mi je šla ta enoličnost službe grozno...«

»Pa so bili oni »dečki« v medsebojnem stiku po telefonu ali telegrafu, veš morda slučajno, kaj o tem?«

Bobby zmaje z glavo.

»Preveč zahtevaš od ubogega, odpuščenega gangsterja...«

Chappell je zasukal gumb na oddajniku. Nežno žarenje mnogih ojačevalnih cevi je spravilo celo Chappella v začudenje.

»Vsa čast! To ti je postajala! Poglej sem: usmerjevalka ima kvečjemu tri črti watt, in končna stopnja najmanj osemdeset kilowattov! Z njim lahko poslušaš brez nadaljnjeve svetle!«

Komisar ogleduje, kako bi ga uglasil.

Ni ga zna nastavit.

Zato je pustil isti val in je oddal znamenje za klic.

Nasprotna postaja je morala biti izredno pazljiva, kajti takoj je oddala znamenje za odgovor.

»Unione Espagnola...« je signaliziralo iz zvočnika.

»Tri sto vragov! To je pa nekaj!« reče Chappell ko se je bil glasno zasmeljal.

»Kaj pa naj to pomeni?« vpraša Bobby.

Komisar je ustavil njegovo vprašanje z zamahom roke.

»Zdaj ne!«

Na beležnem bloku je odkril neko znamenje, ki je bilo lahko samo postajni signal.

In ta signal je zdaj oddal.

Ni dolgo čakal na odgovor.

»Kaj se je zgodilo? Zakaj oddaja v tako nenavadnem času?«

»Puma je zbolela!« odgovarja Chappell dr-zno z Morsejevo tipko.

»Poslujemo štiri k vam z doktorjem Pietro-som! Naj se puma pozdravi! — Konec...«

Osupljeno je bolščal Chappell v aparat. Bobby je hotel na weak način vedeti, kaj se je zgodilo.

Zato mu je razložil Chappell, kar je bil slišal v zvočniku.

»Morda pa ima gospodar in vodja tega pod-zemskega gradu vzdevek »Puma?«

»Mogoče! — Povej, si sploh kdaj videl go-spodarja te-le naprave?«

»Ne, nikoli!«

»Si tudi ne moreš misliti, kdo bi lahko bil?«

»Ne! — Toda ti veš! Imam prav?«

»Daj jaz vem!«

»Odkod?«

»Ker sem imel v zemljepisu »dobro«, ko sem nehal hoditi v šolo.«